

Előterjesztés

Tárgya: A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2017. évi felülvizsgálata

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése alapján „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.”

A legutóbbi felülvizsgált koncepciót Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 250/2015. (XI. 26.) K.t. számú határozatával fogadta el.

Az időszzerűvé vált felülvizsgálati eljárás folyamán a felhasználásra került mutatókban, jogszabályokban, az ellátást nyújtó szervezetekben és a szükségletekben, lehetőségekben bekövetkezett változásokat kellett áttekinteni és a koncepciót újragondolni.

Az így elkészült koncepció-tervezetet 2017. december 13. napján a Szociálpolitikai Kerekasztal tagjai megtárgyalták, a Képviselő-testületnek elfogadásra javasolják.

A határozat mellékletét képező koncepció az áttekintés eredményének tükrében szükségessé vált módosításokat tartalmazza egységes szerkezetben, mely terjedelme miatt Orosháza város honlapján a Képviselő-testület előterjesztései között elektronikus, az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Irodáján („A” épület földszint 2. számú iroda) nyomtatott formában megtekinthető.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező, felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester,
Kovács György irodavezető és
Bogárné Kiss Ildikó igazgató a koncepcióban foglalt feladatok feladatkörükben történő végrehajtásáért, valamint a koncepció következő felülvizsgálatáért

Határidő: folyamatos, a koncepció következő felülvizsgálata: 2019. november hónap

Orosháza, 2017. december 13.

Dávid Zoltán
polgármester

1. melléklet a/2017. () K.t. határozathoz:

**Orosháza Város Önkormányzatának
Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
2017**

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	6
I. A helyi szociálpolitika elvi alapjai.....	8
1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek.....	8
2. A jövőkép.....	10
3. Célkritizések.....	10
II. Települési környezetünk. Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői.....	11
1. Demográfiai mutatók, népesség.....	11
2. Foglalkoztatási aktivitás, jövedelmi viszonyok.....	13
3. Egészségügy.....	17
4. Szociális ellátások.....	19
III. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások.....	21
1. Lakhatási települési támogatás.....	23
2. Átmeneti települési támogatás (felnőtteknek, és személyszállítási díj támogatás).....	24
3. Gyermek rendkívüli települési támogatása.....	25
4. Temetési települési támogatás.....	26
5. Gyógyszer-kiváltás települési támogatás.....	26
6. Adósságkezelési célú települési támogatás.....	27
7. Köztemetés.....	27
8. Gyermek egyéb támogatásai.....	28
IV. Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói és egyébfeladatok.....	30
V. Szociális szolgáltatások.....	32
1. Az ellátási kötelezettség teljesítése.....	32
2. Egyes szociális alapellátások.....	33
2.1. Étkeztetés.....	34

2.2. Házi segítségnyújtás.....	35
2.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.....	36
2.4. Családsegítés.....	37
2.5. Tanyagondnoki szolgálat.....	39
2.6. Idősek és Demens személyek nappali ellátása.....	40
2.7. Fogyatékos személyek nappali ellátása.....	42
2.8. Szociális foglalkoztatás.....	43
2.9. Pszichiátriai és Szenvedélybetegek nappali ellátása.....	44
2.10. Hajléktalanok Nappali Melegedője.....	48
3. Átmeneti ellátások.....	48
3.1. Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye.....	48
3.2. Hajléktalanok Átmeneti Szállása.....	49
4. Tartós bentlakást nyújtó ellátás.....	50
4.1. Ezüst Fenyő Idősek Otthona.....	50
4.2. Platán Idősek Otthona.....	52
5. Gazdasági- és Pénzügyi részlegek.....	53
6. A gyermekjóléti ellátások.....	54
6.1. Kisharang Bölcsőde.....	54
6.2. Gyermekjóléti szolgáltatás.....	55
6.3. Családok átmeneti otthona.....	57
VI. Tennivalók a jövőben – az V. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása Az Önkormányzat és az Egységes Szociális Központ szintjén jelentkező szabályozási és ellátás-fejlesztési feladatok, elképzelések.....	57
1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok.....	57
2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok.....	58

3. Szociális szolgáltatás bővítése.....	60
4. A VI. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása	61
<i>VII. Befejezés, egyéb információk.....</i>	61

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.” **A szociális szolgáltatástervezési koncepció** (a továbbiakban: Koncepció) **olyan dokumentum, amely alapot képez az önkormányzat szociális szolgáltatási stratégiájához, az operatív tervezéshez és az abból származtatott fejlesztési projektekhez.**

A koncepció figyelembe veszi az önkormányzat

- közvetlen ellátási kötelezettségéből adódó,
- szabályozási hatásköréből adódó,
- intézményének szintjén jelentkező feladatokat.

A különböző szintekhez kapcsolódó feladatok többségében a jogszabályokból eredő **kötelező feladatok**, és kisebb mértékben a lehetőségekből és szükségletekből adódó **önként vállalt feladatok**.

Ahhoz, hogy az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúrát alakíthasson ki, illetve tartson fenn az önkormányzat, **szükség van az Orosházán végbemenő demográfiai, gazdasági, társadalmi folyamatok, tendenciák áttekintésére, valamint az általuk indukált igények és szükségletek megismerésére.**

A legutóbbi felülvizsgált koncepciót a Képviselő-testület a 250/2015. (XI.26.) K.t. számú határozatával fogadta el. Az újabb felülvizsgálat időszerűvé vált.

A Koncepcióban olyan reális célok kerülnek meghatározásra, amelyek személyi és tárgyi feltételei biztosíthatóak, amennyiben a finanszírozási feltételek lényegesen nem változnak.

Fejlesztési eredmények eléréséhez hazai és uniós pályázati lehetőség további megnyílása és a meglévő nyertes pályázat maradéktalan kihasználása szükséges.

A Koncepció a gyermekek ellátásával is foglalkozik annak ellenére, hogy azokat nem a Szt., hanem a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) és a kapcsolódó jogszabályok határozzák meg.

Egyre inkább tendenciózus jelenség a családcentrikus szemlélet, a jogalkotás és a központi intézkedések azon törekvése, hogy a felnőttek és gyermekek szociális problémáit együttesen kezeljék, mert a család tagjai kortól függetlenül, együttesen viselik a nehézségeket vagy következményeiket. Továbbá, többnyire ugyanazok a szervezetek segítik a gyermekeket és a felnőtteket is.

Ezek a szervezetek és feladataik Orosházán:

- az Orosházi Polgármesteri Hivatalban működő Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja egyes Szt., Gvyt. és önkormányzati rendelet szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat nyújt,
- Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: ESZK) személyes szociális gondoskodást nyújt,
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatá személyes szociális gondoskodást nyújt,
- a Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala egyes Szt. szerinti pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat nyújt.

A Konceptió említést tesz – a teljesség igénye nélkül – a városunkban működő egyéb fenntartású – **nem állami, egyházi – szolgáltatókról is**. Ezekkel a szervezetekkel a kapcsolattartás folyamatos, illetve szükség szerinti. Elismerésre méltó szolgáltató tevékenységet végeznek, színesítik a szociális ellátások kínálatát, ezáltal elengedhetetlen kiegészítői az igénybe vehető állami és önkormányzati szociálpolitikai szolgáltatásoknak.

I.

A helyi szociálpolitika elvi alapjai**1. A helyi szociálpolitikát meghatározó elemek:***1.1. Magyarország Alaptörvényének deklarációja a szociális biztonságról:*

XIX. cikk (1) bekezdés: „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.”

XXII. cikk (1) bekezdés: „Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

(2) Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani.”

1.2. Az ágazati törvényekből eredő alapelvek és értékek:

1.2.1. A döntéshozók, a működtetők és az igénybe vevők körében követendő *alapelvek:*

- Az emberhez méltó élethez való jog és annak elidegeníthetlensége, a szociális minimum biztosítása mindenki számára.
- A szociális jogok érvényesítésének lehetősége biztosított legyen.
- Humánus bánásmód: középpontban az ember, az egyén és családja.
- Egyenlő bánásmód elve: elutasítandó mindenféle hátrányos megkülönböztetés, előítélet.
- A szociális intézmények támogató szerepének hangsúlyozása, és e szerepkör elfogadása: az intézmény szolgáltató, szolgáltatója a segítségnyújtás; szerepköréből adódóan ad a rászorultaknak a szükségleteik szerint, néha átmenetileg többet is – a fenntartó áldozatvállalásánál fogva -, mint amennyit a finanszírozás útján bevételez.
- Szolidaritás: az egyénnek, a családok védelmének, a helyi társadalom zavartalan együttélésének záloga a központi és helyi források egy részének felhasználása gyermekvédelmi és szociális célokra, valamint annak igénylése a társadalom tagjai részéről.

- Nyitott szociálpolitika: az önkormányzat csak az egyik szereplő a segítségnyújtásban, helyet kérnek és kapjanak is a nonprofit szervezetek, az egyházak és a piaci szereplők egyaránt.

1.2.2. Értékek a helyi szociálpolitikában és a szociális szolgáltatások nyújtása során:

Szociális biztonság: rászoruló ne maradjon ellátás nélkül.

- Relatív biztonság: bármely társadalmi vagy egészségi kockázat bekövetkeztével az egyén vagy család életszínvonal csökkenése még az elviselhetőség mértékén belül megállítható legyen.
- A nyújtott ellátások és szolgáltatások mértéke a megbomlott szociális egyensúly korrekciójáig terjedjen.
- Differenciáltság: különböző problémákhoz igazodóan hozzárendelhető, adott esetre adekvát választ adó különböző szociális ellátási formák működtetése.
- Egyénre szóló ellátások: a differenciált ellátórendszerből az egyén szükségleteihez, körülményeihez és akaratához igazodó ellátási forma kiválasztása és alkalmazása.
- Az ellátások kliens közeli biztosítása: mindenkit saját otthonában kell ellátni, amíg lehet.
- Társadalmi integráció erősítése: adott ellátó szervezet keretein belül korra, nemre, nemzetiségre, etnikai hovatartozásra, vallásra tekintet nélkül, csupán a rászorultság és szükséglet elve alapján összegyűjtött célcsoport integrált ellátása a szolidaritás, a kölcsönös elfogadás és az egyenlő bánásmód alapján.
- Szektor semlegesség: a szociális védőháló együttes működtetése a fenntartók vagy az ellátást igénylők hovatartozásának latolgatása nélkül, tiszteletben tartva a választás szabadságát.
- Innovativitás: helyi megoldások kidolgozása és alkalmazása a szükséglet kielégítésben.
- Minőség a szolgáltatásban: egységes minőség nyújtása minden intézményben és mindenki számára, törekedve a színvonal folyamatos növelésére.
- Hatékonyság, hatásosság: a biztosított ellátási forma a kliens számára optimális eredményt hozzon, és legyen gazdaságos a szolgáltatónak.

1.3. Az önkormányzatok hatókörébe tartozó célok és feladatok a mindenkori kormányzat nemzeti stratégiája alapján a szociális védelem területén, a társadalmi összetartozás jegyében:

- Törekvés a Szt. és Gyvt. által előírt ellátási kötelezettség teljesítésére a gazdaságosság követelményét szolgáló optimális szervezési megoldással: intézményfenntartás, társulás, ellátási szerződés.
- Intézményen belül egyes feladatok megoldása „kiszervezéssel” külső szolgáltatók felé (más intézmények, profitorientált szervezetek, társadalmi aktivisták és önkéntesek bevonása)
- Helyi források nyújtotta lehetőségek kiaknázása, helyi igények kielégítésére.
- A település kistérségben elfoglalt helye alapján „kijelölt” szerepkörnek való megfelelés a települési érdek reális mérlegelése útján alkalmazott kompromisszumokkal.

1.4. A helyi sajátosságok által generált valós szükségletek feltárása és figyelembe vétele a helyi szociálpolitika fejlesztési céljainak kitűzésében és megvalósításában.

2. A jövőkép

- **Az egyén számára:**

Korra, nemre, fogyatékosságra, egészségre, nemzetiségre, etnikai és vallási hovatartozásra tekintet nélkül – az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének alkalmazásával – minden orosházi lakos számára biztosítjuk a minőségi élet feltételeit a közösség értékrendje alapján elismerhető sajátos igénye szerint.

- **A közösség számára:**

A társadalmi integráció és kohézió erősödésével békés, nyugodt város minden itt lakó számára. Az „élhető város” víziója kedvező változást hoz a demográfiai mutatókban. A letelepedő és családalapító fiatalok nem csak a saját jövőjüket, hanem a város jövőjét is építik. Az időskorúak számára működtetett differenciált ellátórendszer kinek-kinek igénye és szükséglete szerint dolgoz, alkotó életszakasza méltó lezárásaként derűs, gondtalan, nyugodt életet nyújt. A közösség ily módon megnyilvánuló gondoskodása, embersége az előrelátó fiatalok részére is megnyugtatóan hordozza a biztonságos öregkor ígéretét.

3. Célkitűzések

A jövőkép valóra válása érdekében az alábbi célkitűzéseket kívánatos elérni:

- A szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentése.
- A társadalmi kohézió erősítése a gondoskodást, törődést sugalló, az életminőséget javító körülmények megteremtésével.

- A tartós munkanélküliek foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának javítása során: folyamatos és zökkenőmentes együttműködés a munkaügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szervvel, a közfoglalkoztatás szervezésének támogatása, a közfoglalkoztatottak támogatása kompetenciáik megőrzésében, fejlesztésében, propaganda tevékenység az aktív korú nem foglalkoztatott ügyfelek körében, hogy a legtöbb regisztráljanak a munkanélküliek nyilvántartásába.
- Szociális alap- és szakellátások fejlesztése, de legalább **az eddig elért eredményeink, megteremtett értékeink megőrzése.** A személyi és dologi feltételek folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása a működési engedélyek véglegességének megtartása érdekében.

II.

Települési környezetünk

Orosháza város demográfiai, társadalmi, gazdasági jellemzői

A város lakosságának demográfiai jellemzői, a társadalmi, gazdasági folyamatok meghatározóak az itt élők élethelyzete, szociális körülményei vonatkozásában, ezért ezek mutatóit és tendenciáit figyelembe kell venni a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során.

Orosháza város a Dél-alföldi Régióban, Békés megyében, az Orosházi Kistérségben fekvő település. Igazgatási, adminisztratív, pénzügyi, gazdasági, szolgáltató, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, egyes gyermekjóléti és szociális ellátások, kulturális és egyházi funkciói tekintetében központi szerepkörű, a térségi városhierarchiában elfoglalt helye, lélekszáma és fejlődése figyelembevételével jellegformáló méretű iparral rendelkező középváros. 2013. január 1. óta járási székhely és itt kormányablak is működik. Belterülete 2.318 ha, külterülete 17.904 ha.

1. Demográfiai mutatók, népesség

A várost továbbra is lassan fogyó lakosságszám jellemzi. Oka részben az elvándorlás és bevándorlás különbözetéből adódó veszteség, részben a természetes fogyás, miszerint a halálozások meghaladják az elveszületések számát.

Lakosságszám felosztása korcsoportok szerint Orosházán (december 31.)

	2014	2015	2016
állandó népesség száma	29 342	29 203	28 629
0-14 évesek száma	3 773	3 477	3 753
15-18 évesek száma	1 017	1 303	1 045
19-62 évesek száma	17 783	17 662	17 020
62-X évesek száma	6 769	6 761	6 811
62-X évesek aránya a népességen belül (%)	23,1	23,2	23,8

(Forrás: Polgármesteri Hivatal)

Két év alatt 2016. év végére 2,5 %-os csökkenés következett be az állandó lakónépesség számában.

Másik negatív demográfiai jelenség, hogy az előreagedés gyorsuló ütemű: 0,7 %-kal nőtt a 62-X évesek aránya 2014. évhez viszonyítva.

Az előreagedés mértékének további mutatója az öregedési index. A KSH a Dél-alföldi régióra tette közzé adatait, mely Orosháza kilátásait is előre vetíti.

Öregedési index

Dél-Alföld

Év	2012	2013	2014	2015	2016
%	128,4	131,9	135,4	138,8	142,3

(Forrás: KSH)

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány 65 év feletti személy jut. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen és a település előreagedő. Ez figyelhető meg településünk esetében is.

Természetes szaporodás

Orosháza

Év	élveszületések száma (fő)	halálozások száma (fő)	természetes szaporodás (fő)
2012	231	474	-243
2013	220	410	-190
2014	229	380	-151
2015	226	394	-168
2016	205	412	-207

(Forrás: Polgármesteri Hivatal)

Az előreagedést támasztja alá évente az élveszületések és halálozások számából megállapított *negatív* természetes szaporodási mutató.

Házasságkötések száma

Orosháza

Év	2012	2013	2014	2015	2016
Házasságkötés db	120	113	126	149	155

(Forrás:KEKKH)

A házasságkötések száma emelkedő tendenciát mutat. Kíváncsú volna ez a tendencia a születésszám vonatkozásában is.

A demográfiai folyamatok adataiból összefoglalásképpen levonható az a következtetés, hogy az élveszületések számának alacsony volta az alapvető oka a lakosság fogyásának és előregedésének.

Ugyanakkor a migráció sem hagyható figyelmen kívül, ami ugyancsak negatív eredményt hoz. A várost elhagyó népesség ugyanis inkább a fiatalabbak és az aktív korúak köréből kerül ki, az időseket általában nem jellemzi a város elhagyása. A városból elköltöző 19 év alattiak általában ideiglenes jelleggel, tanulási szándékkal távoznak. Az ő hazatérésükre még megvan a remény, bár sokan nem jönnek vissza. Az útrakelő 20-29 éves korosztály viszont általában a visszatérés szándéka nélkül változtat állandó lakóhelyet a jobb megélhetés reményében.

Pozitív dolog a férfiak és nők átlagéletkorának növekedése, de ez a jelenség kétségtelenül hozzájárul a lakosság előregedéséhez.

A 2016. évi adatot nemek szerint tovább bontva a nők túlsúlya mutatkozik: 52 % nő, 48 % férfi.

A lakosság 95 %-a belterületen él, a szétszórt tanyavilágban 5 %. Viszonylag szerencsés helyzet, hogy csak kisebb számú lakosságot kell kiszolgálni és segíteni a földrajzi hátrányok leküzdésében.

A demográfiai folyamatok – lényegében a már felismert tendenciák tovább gyűrűzése miatt – a Koncepció irányvonalában alapvető változást nem indokolnak. A korábbi megállapítások igazak maradtak: a demográfiai folyamatok alakulása kedvezőtlenül hat a foglalkoztatási struktúrára, az idősek ellátásáról széles körben kell gondoskodni, a gyermekek számának növekedését inspirálni kell. Az előregedés változatlanul kihívás az egészségügyi és szociális ellátórendszernek, illetve fenntartóiknak.

2. Foglalkoztatási aktivitás, jövedelmi viszonyok

a) Békés megyében a 15-74 éves korosztály 59 %-a gazdaságilag aktív volt a 2016. év első félévében. A korábbiakhoz képest ez éves szinten 2,7 %-os emelkedést jelentett.

A gazdaságilag aktív népesség 93,7 %-a a munkaerő-piacon volt foglalkoztatott, 6,3 %-a munkanélküliként volt jelen. A foglalkoztatottság 2,6 %-kal elmaradt az országos átlagtól. A megye munkanélküliségi rátája 1,2 %-kal magasabb volt, mint az országos átlag.

A megyében működő foglalkoztatók ugyanakkor az előző évhez képest 2,1 %-kal több munkavállalót foglalkoztattak: a versenyszférában 1,6 %-os, a költségvetési szerveknél 2,4 %-os volt a létszámnövekedés. A gazdasági ágak közül a tudományos és műszaki tevékenységben 15 %-kal, az egészségügyi szolgáltatásban 5,3 %-kal, az iparban 3,8 %-kal dolgoztak többen.

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete 2015. évhez képest 6 %-kal nőtt, 187 000,-Ft lett. Az adókedvezmények nélküli nettó átlagkereset növekedés 7,6 %, mely 124 000,-Ft-ot eredményezett. Az országos átlaghoz képest 28 % az elmaradás, amely a második legrosszabb eredmény volt. (Az adatok forrása: EURES – Munkaerőpiaci információk – Dél-Alföld – Európai Bizottság.)

b) Orosházán a szociális ellátórendszer szolgáltatóinak és intézményeinek többsége - ezért a Konceptió is - elsősorban az idős emberekre fókuszál. Az idős korosztály életkörülményeinek alakulását jelentősen befolyásolják az elsődleges jövedelemforrásként szolgáló *nyugdíjak és egyéb ellátások*. A KSH rendszerezésében:

Öregségi nyugdíjak

- Korbetöltött öregségi nyugdíj
- Korhatár alatti öregségi nyugdíj
- Nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjak

Életkoron alapuló (korhatár alattiaknak járó) ellátások

- Korhatár előtti ellátások
- Szolgálati járandóság
- Átmeneti bányászjáradék
- Balettművészeti életjáradék

Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások

- Korbetöltötté vált rokkantsági ellátások
- Korhatár alatti rokkantsági ellátások
- Rehabilitációs ellátások
- Rehabilitációs járadékok
- Bányászok egészségkárosodási járadéka

Özvegyi és szülői nyugdíj

- Özvegyi és ideiglenes özvegyi nyugdíj
- Szülői nyugdíj

Árvaellátás

Mezőgazdasági szövetkezeti járadékok

Baleseti járadék

Rokkantsági járadék

Házastársi pótlék, jövedelempótlék

Egyéb járandóságok

Az alábbiakban hivatkozott, az ellátásokra közzétett KSH adatok Békés megyére vonatkoznak, melytől lényegesen nem térhet el Orosháza sem, mint a megye egyik települése.

A megye lakosságának 31,5 %-a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesült 2016. évben. Ezen jövedelmek jogcímei szerinti megoszlása az alábbi:

**Nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők ellátástípus szerinti megoszlása
Békés megyében (január)**

Ellátás típusa	2014 %	2015 %	2016 %
Öregségi nyugdíj	65,7	67,3	68,8
Életkoron alapuló ellátás	2,4	2,1	1,7
Megváltozott munkaképességűek ellátása	21,9	21,7	21,0
Hozzá tartozói ellátás	7,0	6,6	6,3
Egyéb ellátás	3,0	2,3	2,2

(Forrás: KSH)

A táblázatban szereplő megnevezések értelmezése (Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adatai alapján):

- öregségi (teljes) nyugdíjban részesül, aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik; a korbetöltött öregségi nyugdíjasok mellett ide tartoznak a korhatár alatti öregségi nyugdíjasok (1955. előtt született fegyveresek) és a 40 év szolgálati idő megszerzésével nyugdíjas nők;
- életkoron alapuló ellátást kapnak a korkedvezményes vagy előrehozott öregségi nyugdíjasok, illetve azok a személyek, akik a hatályos szabályozás szerinti életkort betöltötték és a szolgálati időt megszerezték; ellátások formái: korhatár előtti ellátások, szolgálati járandóság, átmeneti bányászjáradék, balettművészeti életjáradék;
- megváltozott munkaképességűek ellátása: rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, rehabilitációs járadék, bányászok egészségkárosodási járadéka;
- hozzátartozói ellátások: özvegyi és ideiglenes özvegyi nyugdíj, szülői nyugdíj, árvaellátás;
- egyéb ellátás: mezőgazdasági szövetkezeti, baleseti, rokkantsági járadékosok ellátása, házastársi pótlék, jövedelempótlék, egyéb járandóságok.

Az előbbi adatok - a jövedelem forrásán túl - arra is rámutatnak, hogy Békés megye felnőtt lakossága egészségi állapota szerint a legrosszabb helyzetűek között van az országban. Ezt jelzi, hogy a megváltozott munkaképességűek ellátására jogosultak 8 %-a – a legmagasabb arány az országban - a megyénk területén él. A vizsgált időszakban ugyan arányukban némi csökkenés mutatkozott, de ennek kevésbé oka az állapotjavulás, mint az, hogy a rendszeres felülvizsgálatok során az egyre szigorodó jogosultsági feltételeknek nem tudnak megfelelni és kiesnek az ellátórendszerből.

Nyugdíjak és egyéb ellátások átlagos összege (január)

Év	Nyugdíjak és egyéb ellátások egy főre jutó átlagos összege országos adat Ft/hó	Nyugdíjak és egyéb ellátások egy főre jutó átlagos összege - Békés megyei adat Ft/hó	Emelés mértéke egy évvel korábbihoz képest %
2014	103 406	103 867	2,9
2015	106 462	106 320	3,0
2016	109 318	108 730	2,7

(Forrás: KSH)

A táblázat adatai jól szemléltetik, hogy Békés megye nyugdíjasainak a nyugdíj összegében lemaradása van az országos átlaghoz képest. Még nagyobb a lemaradása a gazdagabb Közép-Magyarországhoz és a nyugati régiókhoz képest. Mindez az ország más területeinek versenyképesebb gazdasági szerkezetére, a magasabb kereseti viszonyokra, a több munkalehetőségből adódó hosszabb szolgálati időre és a lakosság kedvezőbb egészségi állapotára vezethető vissza.

Az a tapasztalat, hogy a nők rosszabb jövedelmi helyzetben vannak, mert ők aktív korokban is alulfizetettek voltak a férfiakhoz képest.

A nyugdíjkorhatár emeléséből adódóan az idősök körében elhúzódik a foglalkoztatási aktivitás. A Szt. 2015. évben életbe lépő módosítása megszüntette az öt évvel az öregségi nyugdíjkorhatáron belül lévő munkanélküli személyek rendszeres szociális segélyezését és visszairányította őket a munka világába, többnyire közfoglalkoztatásba. Az önkormányzat, mint az egyik nagy foglalkoztató, segítséget nyújt ezeknek az embereknek azzal, hogy közfoglalkoztatásban az életkorra tekintet nélkül foglalkoztat minden kiközvetített munkanélküli személyt a rendelkezésre álló keretszámon belül. Cél az, hogy minden potenciális munkavállaló számára adódjon lehetőség munkával töltött, minél hosszabb jogszerző idő összegyűjtésére, saját jogú nyugdíj megszerzésére.

Minden eddigihez képest több 55-60 év közötti munkavállaló került foglalkoztatásba a munkaerőpiacon az elmúlt években. A munkavállalók egy részének „előregedése” a foglalkoztatóknál megkívánná a munkaszervezés és a munkafeltételek „idősbarát” kialakítását, amely sok helyen várat magára. Enélkül a fizikai és mentális betegségek gyakorisága nő, leterheltebbé válik az egészségügy és a társadalombiztosítás, kilátásba kerül a megváltozott munkaképesség megállapítása. Az ember saját magáról való gondoskodásának méltósága könnyen kudarccá válik megfelelő feltételek hiányában. Ezt elkerülendő vannak jó megoldások, mint pl.: atipikus foglalkoztatás, rugalmas munkaidő, extra szabadságok.

A nyugdíjasok foglalkoztathatóságát a jogszabályi keretek határok között tartják, bár ezzel kapcsolatosan vannak új irányok, pl.: a nyugdíjas szövetkezetek létrehozása. A nyugdíjkorhatáron túli foglalkoztatás feltételeinek könnyítése lehetővé teszi az idős munkavállaló számára az elhúzódó átmenetet az aktív foglalkoztatás és a pihenés éve között és anyagi szempontból javítja életkilátásait.

3. Egészségügy

A lakossági ellátások közül talán a legérzékenyebb közérzetmeghatározó szolgáltatás az egészségügyi ellátás.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az önkormányzat vállalkozó háziorvosokkal kötött feladat-ellátási szerződés útján gondoskodik az egészségügyi alapellátásról. A háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó központi orvosi ügyelet Orosháza székhellyel kistérségi szintű és szervezésű.

Háziorvosi alapellátás Orosházán

Év	Vegyes (felnőtt, gyermek) háziorvosi szolgálatok száma	Felnőtt háziorvosi szolgálatok száma	Házi gyermekorvosi szolgálatok száma	Fogorvosi szolgálatok száma
2013	2	10	5	7
2014	2	10	5	7
2015	2	10	5	7
2016	2	10	5	7
2017	2	10	5	7

(Forrás: Önkormányzati adatok)

A 2015. évi Konceptió óta a háziorvosi ellátást érintően több esemény történt:

- Az önkormányzat a hivatkozott alapellátási törvény alapján új önkormányzati rendeletet alkotott a háziorvosi körzetek kialakításáról, ez az egészségügyi alapellátásról szóló 20/2017. (VII.03) önkormányzati rendelet. A rendelet tervezetéről az önkormányzat kikérte az Állami Egészségügyi Ellátó Központ véleményét, mely azt megfelelőnek tartotta.
- A tartósan betöltetlen 11. számú rákócziitepi vegyes háziorvosi körzetet az önkormányzat működteti helyettesítő háziorvos közreműködésével, mert az eddigi pályáztatás sikertelennek bizonyult. A körzetben azért a betegellátás így is folyamatos és biztonságot nyújt. Az önkormányzat forrást biztosított ahhoz, hogy a körzet elhasználódott orvosi rendelőjét és kiegészítő helyiségeit felújítsák, amely vonzóbbá teheti a praxist és kultúráltabbá az ellátás körülményeit.
- Praxisvásárlás útján új háziorvos működik a 9. felnőtt körzetben (Orosháza, Dénes t. u. 2.), valamint a 7. felnőtt körzetben (Orosháza, Könd u. 59.).

- Sikertelt új orvost találni a tartósan betöltetlen 8. felnőtt körzetbe is, aki a saját, Orosháza, Szüret u. 2. sz. alatti rendelőjébe helyezte át rendelését, ezáltal az Orosháza Szent István u. 25. sz. alatti önkormányzati rendelő megüresedett. Személyében új orvost kaptak az ESZK idősök otthonainak lakói, hosszú idő után elnyerve a biztonságot nyújtó állandóságot a háziorvosi ellátásban.
- Nyertes pályázat végrehajtása útján meg fog újulni a szentetornyai háziorvosi rendelő.
- Több háziorvos pályázat útján (még nincs elbírálva) együttműködéssel praxisközösséget kíván létrehozni és működtetni, mely jelentős forrásbevonást jelentene a háziorvosi ellátásban. Az Orosházi Kórház járási szinten működő egészségfejlesztési iroda létrehozására pályázik (nincs elbírálva). A praxisközösség és az egészségfejlesztési iroda - a pályázatok nyertessége esetén - az egészség megőrzésében és a háziorvosi tevékenység fejlesztésében ugrásszerű pozitív változást eredményezhetnek a városban.
- A gazdaságosan fel nem újítható Orosháza, Táncsics u. 3. sz. alól három házi gyermekorvosi rendelő és váró számára lett biztosítva új helyiségcsoport a Rendelőintézet földszintjén. Az önkormányzat segítette az érintett házi gyermekorvosok számára a működési engedélyek megszerzését és az átköltözést.
- Ugyanitt lett kialakítva az Orosházi Kórház által ellátási szerződés alapján működtetett Védőnői Szolgálat számára szükséges helyiségcsoport.
- Megújult az iskola-egészségügyi ellátás, melynek székhelye ugyancsak az Orosháza, Könd u. 59. sz. alatt létrehozott központi oltópont. Az iskola-egészségügyi ellátás telephelyekkel is bővült, mivel az Eötvös téri, az Ifjúság utcai és a Rákóczi utcai iskolák vállalták az iskolaorvosi rendelő kialakítását, felszerelését és fenntartási, működési kiadásait intézményeikben. Az iskola-egészségügyi ellátás újjászervezésével az intézmények fenntartójától függetlenül a városban működő valamennyi családi napköziben, óvodában és köznevelési intézményben van államilag finanszírozott ifjúsági, iskola-egészségügyi ellátás.

Az egészségügyi alapellátásban napirenden lévő, valamint hosszabb távon megoldandó feladatok:

- A tartósan betöltetlen 11. vegyes háziorvosi körzet (Rákóczi utca) végleges betöltése olyan háziorvossal, aki a praxisjogot meg kívánja szerezni.
- Meg kell oldani a 9. felnőtt háziorvosi körzet rendelőjébe (Orosháza, Dénes tanító u. 2.) történő akadálymentes bejutást.
- Segíteni kell a szentetornyai háziorvosi rendelő mielőbbi, maradéktalan felújítását.
- A 7. felnőtt háziorvosi körzet dologi feltételeinek bővítésére (rendelő nagysága) lehetőséget kell keresni annak érdekében, hogy a háziorvos tervei szerint a praxisában nyújtott tevékenységeit szélesíteni tudja.
- A praxisközösséget – megalakulása esetén – tartós fennmaradása érdekében mindenben támogatni kell.
- Igény szerint segíteni kell az Orosházi Kórházat az egészségfejlesztési iroda létrehozásában, ha megnyeri a pályázatot.
- Az iskola-egészségügyi ellátás terén a telephelyek számának bővítését támogatni kell, amennyiben további iskola is vállalja az épületén belül a rendelő és a szükséges minimumfeltételek biztosítását és a fenntartás, működtetés költségeinek viselését.

- A háziorvosok igénye szerint platformot kell létrehozni egymással és a megbízó önkormányzattal való kapcsolattartásra, a praxisok működtetése során felmerülő problémák egymás közti megbeszélésére.

Orosháza lakossága szerencsés abban a vonatkozásban, hogy a városban az egészségügyi alapellátásra ráépül a folyton megújuló és fejlődő, területi hatókörű járó- és fekvőbeteg-ellátás, melyben sürgősségi betegellátó osztály is működik. Továbbá a gyors és hatékony segítségnyújtás lehetőségét biztosítja a mentőszolgálat jelenléte a városban.

4. Szociális ellátások

„A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.” (Szt. 2. §)

a) Jogszabályalkotás

Orosháza Város Önkormányzata az Szt. és a Gyvt. általi felhatalmazás alapján, végrehajtásukra rendeletet alkotott, és jelenleg az alábbi témákban van hatályos önkormányzati rendelet szociális és gyermekvédelmi területen:

- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások,
- a szociális szolgáltatások,
- a gyermekek ellátása,
- a nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díja,
- egyes szociális ellátások feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása.

A képviselő-testület alkotta meg az Orosházi Kistérségi Társulás szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásait szabályozó rendeletet, amely jogalkotási feladat Orosháza város székhely település státuszából adódott.

Az önkormányzat folyamatosan teljesítendő feladata: A rendeletek felülvizsgálata és aktualizálása a gazdasági, a társadalmi, azon belül is a jogi környezet változásai miatt, figyelemmel a helyi igények és szükségletek alakulására is.

b) Végrehajtási feladatok

ba.) Az önkormányzat hivatalában folyó hatósági munka eredményeként a tartósan vagy átmenetileg anyagi problémákkal küzdő emberek kapnak segítséget a szociális segélyezés és a gyermekvédelmi támogatás különböző formáival: a rendszeres vagy átmeneti, a pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal.

bb.) Az önkormányzat fenntartásában működő ESZK személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat végez és ellátást nyújt az arra rászorulóknak. Az önkormányzat szociális ellátó tevékenysége mellett tovább színesítik a kínálatot a városban egyházi, nem állami fenntartók és természetes személyek fenntartásában működő szociális szolgáltatók is, időnként versenyhelyzetet teremtve.

Szociális és gyermekjóléti ellátások intézményfenntartók szerint (2016.12.31.)

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban				
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet	Magán-vállalkozás	Orosházi Kistérségi Társulás
Alapellátások:					
Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat	-	-	-	-	X
Bölcsőde	X	-	-	-	-
Családi bölcsőde	-	-	-	X	-
Családok átmeneti otthona	-	X	-	-	-
Szociális étkeztetés	X	X	-	-	-
Házi segítségnyújtás	X	X	-	-	-
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	-	-	-	-	X
Alacsony küszöbű ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	X	-	-
Közösségi ellátás	-	-	X	-	-
Támogató szolgálat	-	-	X	-	-
Fejlesztő foglalkoztatás	X	-	-	-	-
Nappali ellátások:					
Idősek nappali ellátása, ezen belül demens személyek nappali ellátása	X	X	-	-	-
Fogyatékos személyek nappali ellátása	X	-	-	-	-
Hajléktalanok nappali melegedője	X	-	-	-	-
Pszichiátriai és Szenvédélybetegek nappali ellátása	X	-	-	-	-
Tanyagondnoki szolgálat	X	-	-	-	-

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban				
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet	Magán-vállalkozás	Orosházi Kistérségi Társulás
<i>Tartós bentlakásos ápolást gondozást nyújtó intézmények</i>					
Idősek otthona (átlagos szükségletű és demens ellátás)	X	-	-	-	-
<i>Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények</i>					
Hajléktalanok éjjeli menedékhelye	X	-	-	-	-
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	X	-	-	-	-

(Forrás: Önkormányzat adatbázisa)

III.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

A közigazgatás átszervezése során az önkormányzat két lépcsőben, 2013. január 01. és 2015. március 01. időpontokhoz kötötten feladatokat és hatásköröket adott át a létrejött járási hivatalnak. Az ügyintézési helyszíneket és a települési támogatásként elnevezett, de a már korábban is preferált célra és hasonló feltételekkel nyújtott segélyeket új néven is lassan megszokták az ügyfelek. Alig néhány esetben szükséges bevonni a Családsegítő Szolgálat munkatársait, hogy segítsék a kérelmeket előterjeszteni.

A 2015. november hóban elfogadott legújabb Konceptió óta a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet három alkalommal került módosításra azzal a céllal, hogy a szociálisan rászorultakhoz szélesebb körben, könnyebb hozzáférési feltételekkel és magasabb összegben, értékben juthasson el a segítség. Mindeközben az önkormányzatnak mindinkább a saját forrásaira kellett támaszkodnia a segélyezés megvalósításakor annak következtében, hogy a jogalkotó az Szt.-ben több, különböző céllal nyújtott segély kötelező jellegét, és ezzel együtt az állami részfinanszírozásukat is megszüntette, ezek önkéntes felvállalását az önkormányzatokra bízta. Városunkban ilyenek jelenleg a települési támogatások körébe tartoznak, mint pl. a lakhatási támogatás, az adósságkezelési célú és a gyógyszerkiváltási támogatás. A szociális juttatások finanszírozásához központi forrásból a lakosságszámhoz igazodó, szabad felhasználású szociális támogatási hozzájárulás nyújt segítséget.

A gyermekek ellátásában az állami szerepvállalás jóval nagyobb, mint az meg is figyelhető az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés, vagy az évi kétszeri Erzsébet-utalvány juttatás esetében, ahol jellemző a kifizetések 100 %-os állami megtérítése. Ezek jogcímhez kötötten nyújtott költségvetési források a gyermekek

ellátásához, kiváltképp a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátásához biztosítják a finanszírozást. Megjegyzendő, hogy az évente kétszer, augusztus és november hónapban juttatott Erzsébet-utalvány gyermekekénti összegét 2017. évtől 5.800,-Ft-ról 6.000,-Ft-ra emelték, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállása esetén pedig 6.500,-Ft-ra.

A Konceptió 2015. évi felülvizsgálata óta a központi finanszírozás módosulása mellett is sikerült megalkotni és végrehajtani olyan helyi jogszabályváltozásokat, amelyek még több rászoruló személy támogatási lehetőségeit növelik és egyes segélyeknél a támogatási összeg is magasabb lett.

Ilyen változások:

- a gyermekek rendkívüli települési támogatása évenkénti számosságára vonatkozó korlát megszűnt, minden krízishelyzet kezelendő;
- az átmeneti települési támogatás jövedelmi feltétele szélesedett a gyermekét egyedül nevelő szülő számára;
- bevezetésre került évi kétszeri igénylési lehetőséggel a tüzelőtámogatás alkalmanként 20.000,-Ft összegben, vagy azt megközelítő értékű tüzifa-juttatásként;
- a lakhatási települési támogatás legalacsonyabb összege lakás-bérelti díjhoz nyújtott támogatás esetén felemelésre került 2.500,-Ft/hó összegről 5.000,-Ft/hó összegre, hogy tovább segítse a lakhatás biztonságának megőrzését;
- a temetési költségek növekvő összegének ellensúlyozására nőtt a hozzáférés jövedelem-spektruma, valamint a támogatás összege 20.000,-Ft-ról 30.000,-Ft-ra emelkedett;
- a szemétszállítási díj megfizetéséhez nyújtott települési támogatás jogosultsági jövedelemhatára emelkedett, így többen hozzáférnek; a hulladékszállítás központosított elszámolásához igazodóan változott a szemétszállítási díj támogatására vonatkozó eljárási szabály, hogy a rászorulók hozzáférése továbbra is biztosított legyen;
- az adósságkezelési célú települési támogatás jogosultsági jövedelemhatára emelkedett, így többen hozzáférnek; a szükséges önerő mértéke a kezelt adósság összegének 10 %-ára lett mérsékelve, hogy a támogatási cél megvalósulását ez is elősegítse;
- a gyógyszer-kiváltás települési támogatás szabályainak módosulása következtében az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező személyek a korábbiakhoz képest alacsonyabb összegű gyógyszerfogyasztás mellett is már támogatáshoz jutnak;
- a gyermekek számára bevezetésre került a bárányhimlő elleni vakcina megvásárlásának támogatása;
- az orosházi újszülöttek életkezdési támogatásban részesülnek.

Orosháza lakosai számára szociális rászorultság esetén a Szt. és az önkormányzat rendelete alapján jelenleg az alábbi ellátások nyújthatók pénzben és/vagy természetben:

Az ellátás formája	Döntéshozó: Polgármester önkormányzati hatáskörben
Pénzbeli ellátás	Rendkívüli települési támogatás – rendszeres települési támogatás, gyógyszer kiváltás támogatása
Természetbeni ellátások	Rendkívüli települési támogatás: szemétszállítási díj támogatása, adósságkezelési célú támogatás, Köztemetés, Életkezdési támogatás
Pénzben és természetben is nyújtható ellátások	Rendkívüli települési támogatás: átmeneti - felnőttek krízishelyzetének kezelésére, gyermekek krízishelyzetének kezelésére, lakhatási, temetési célú támogatás

A gyermekek ellátása terén a Gyvt. és a gyermekek ellátásáról szóló önkormányzati rendelet alapján további támogatások kerülnek megállapításra, ilyenek: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállása, az egyszeri juttatás augusztus és november hónapban Erzsébet-utalvány formájában, szünidei gyermekétkeztetés. Rendszeressé vált az ünnephez kötődően a karácsonyi csomagosztás.

A gyermekeknek juttatott támogatások közül a gyermekek rendkívüli települési támogatása, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek nyújtott szünidei étkeztetés, az életkezdési támogatás, a bárányhimlő elleni védőoltás és a karácsonyi csomagok költségeit az önkormányzat saját forrásaiból fedezi.

A szociális segélyekre, támogatásokra való jogosultság megállapításához, a jogosultság megléte esetén a segély, támogatás összegének kiszámolásához az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege szolgál alapul az esetek többségében az önkormányzat rendelete alapján. Az öregségi nyugdíjminimum 2008. 01. 01-től változatlan: 28.500,-Ft.

A következőkben az egyes ellátásokra vonatkozó táblázatok adatai az önkormányzati nyilvántartások alapján kerültek kimutatásra.

1.) Lakhatási települési támogatás

Az Szt. módosulása miatt 2015. március 01-től megszűnt a lakásfenntartási támogatás, helyébe önkormányzati rendelet alapján a lakhatási települési támogatás lépett. A helyi szabályozás megalkotása során a lakásfenntartási támogatás megállapítására, feltételeire, összegére vonatkozó szabályok az Szt.-ből lényegében átvételre kerültek, mellyel továbbra is támogatásban részesülnek azok a szociálisan rászorult személyek, akik lakhatási kiadásait csak önkormányzati segítséggel tudják fedezni.

Lakhatási települési támogatás Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Lakásfenntartási/lakhatási települési támogatásra fordított összeg (ezer Ft)	43 353	30 925	28 246
A támogatás évi összege háztartásonként (Ft)	50 000	48 000	49 000
Támogatásban részesített háztartások száma	880	644	580

(Forrás: önkormányzati adatok)

A támogatásban részesülő háztartások száma csökkenő, mert a jövedelmek pozitív változásával sokuknál nem teljesülnek a rászorultsági feltételek.

A lakhatási települési támogatás nem tartozik az önkormányzat által kötelezően nyújtandó segélyek közé.

2.) Átmeneti települési támogatás és személyszállítási települési támogatás

A polgármester - átruházott hatáskörben - a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint önmagukról és családjukról más módon gondoskodni nem tudó személyek részére nyújtja az átmeneti települési támogatást. Ez a segélyforma az Szt. alapján kötelezően nyújtandó az alkalmanként, vagy folyamatosan, huzamos időn át tartó krízishelyzetben. Utóbbit orvosolja a rendszeres települési támogatás, mely legfeljebb hat hónapra, havi 20.000,-Ft összegben adható. Két személy esetében kellett megállapítani ezt a *rendszeres* támogatást, mert sem önmaga, sem a családja, sem más személy, közösség nem tudta megoldani számukra a létfenntartást.

Az eseti átmeneti települési támogatás alkalmankénti összege 2 000,-Ft és 28 500,-Ft között lehet. 2016. évben e támogatáshoz 1 933 esetszám kapcsolódott 13 117 eFt összegben, mely átlagosan 6 800,-Ft/eset juttatást eredményezett.

Az átmeneti települési támogatás kategóriájába tartozó, szilárd tüzelőanyag vásárlását segítő tüzelőtámogatás az év első kettő és utolsó két hónapjában alkalmanként 20 000,-Ft összegben, vagy ezt megközelítő értékű tüzifában nyújtható. 2016. évben 870 fő részesült összesen 17 420 eFt támogatásban.

Kizárólag a 70. életév feletti személyek számára állapítható meg egyéb feltételek megléte esetén a szemétszállítási települési támogatás. A nemzeti hulladékkezelő szervezet által kiszámlázott szolgáltatási díj összegében kerül megállapításra és átutalásra, természetbeni juttatásként. 2016. évben 22 fő részesült összesen 265 eFt támogatásban, amely átlagosan 12 000,-Ft esetenként.

Átmeneti és szemétszállítási települési támogatás Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Átmeneti települési támogatásra fordított összeg (ezer Ft)	19 435	21 757	30 802
A támogatási esetek száma (fő)	2 646	2 552	2 825
A támogatás egyszeri összege átlagban (Ft)	7 300	8 500	10 900

(Forrás: önkormányzati adatok)

3.) Gyermekek rendkívüli települési támogatása

A gyermeket a polgármester – átruházott hatáskörben – rendkívüli támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az Szt. alapján kötelező támogatási forma, amelyet krízishelyzet fennállása esetén adni kell attól függetlenül, hogy adott évben már hányszor vették igénybe. Összege esetenként a családban nevelkedő gyermekek számának függvénye.

Gyermekek rendkívüli települési támogatása Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Gyermekek rendkívüli települési támogatására fordított összeg (ezer Ft)	2 866	2 469	4 952
A támogatási esetek száma (fő)	420	357	739
A támogatás egyszeri összege átlagban (Ft)	6 800	6 900	6 700

(Forrás: önkormányzati adatok)

Orosháza önkormányzata 2016. évben pályázat alapján a szociális és gyermekellátás céljára többletforráshoz jutott. Ennek a terhére célirányosan, a legnehezebb sorsú családokban élő gyermekek számára karácsony előtt sikerült rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nyújtani pénzbeli ellátásként, mely a táblázat adataiban is tükröződik.

4.) Temetési települési támogatás

A polgármester - átruházott hatáskörben – temetési települési támogatást nyújthat annak a személynek, aki az elhunyt eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. A támogatás összege az önkormányzati rendelet módosulása miatt a felülvizsgálati időszakban 20 000,-Ft-ról 30.000,-Ft-ra emelkedett.

Nem írja elő törvény, mint kötelező támogatási formát, illetve jogcímet.

Temetési települési támogatás Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Temetési támogatásra fordított összeg (ezer Ft)	420	620	940
Támogatásban részesítettek száma (fő)	28	31	47

(Forrás: önkormányzati adatok)

5.) Gyógyszer-kiváltás települési támogatása

A gyógyszer-kiváltás települési támogatása a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás pénzbeli ellátás formájában.

E támogatást azok a személyek kérhetik, akiket a járási hivatalnál alanyi és normatív közgyógyellátás igénylése során jogerősen elutasítottak és megfelelnek a helyi rendelet feltételeinek. A támogatás megállapítása esetén annak összegét negyedévenként veheti át a jogosult. E körbe tartozik a bárányhimlő elleni védőoltás költségeinek átvállalása is.

Az önkormányzat e támogatási formát nem törvényi kötelezettség alapján nyújtja.

Gyógyszerkiváltás támogatása Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Gyógyszerkiváltás támogatására fordított összeg (ezer Ft)	462	213	1 559
Támogatások száma	15	9	27

(Forrás: önkormányzati adatok)

6.) Adósságkezelési célú települési támogatás

A szociálisan hátrányos helyzetben lévők adósságterhének enyhítése és lakhatási körülményeinek javítása céljából - önkormányzati hatáskörben – nyújtott támogatás, melynek összegszerűséggel jellemezhető része az adósságcsökkentési támogatás. A szolgáltatás további részei az adósságkezelési tanácsadás és a lakhatási települési támogatás.

Nem írja elő törvény, mint kötelező támogatási formát, illetve jogcímet.

Adósságkezelési célú települési támogatás Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Adósságkezelésre fordított összeg (ezer Ft)	792	780	1 267
Adósságkezelések száma	7	7	10

(Forrás: önkormányzati adatok)

7.) Köztemetés

Az Önkormányzat gondoskodik az Orosházán elhunyt személynek a közkölségen történő eltemettetéséről, ha nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az az eltemettetésről nem gondoskodik. A nem orosházi lakóhelyű elhunyt esetében a köztemetés költségét a lakóhely szerinti települési önkormányzat megtéríti Orosházának. A köztemetés az Szt.-ben előírt kötelező önkormányzati feladat.

Köztemetés Orosházán

(Az első sor adatai eFt-ban értendők!)

Megnevezés	2014	2015	2016
Köztemetésre fordított összeg (ezer Ft)	4 266	4 021	4 809
Köztemetések száma	44	37	42

(Forrás: önkormányzati adatok)

2016-ban közbeszerzési eljárás keretében került kiválasztásra négy évre a temetkezési vállalkozó, aki a kegyeleti szempontok figyelembe vétele mellett a legkedvezőbb áron végzi el a szolgáltatásokat.

8.) Gyermekek egyéb támogatásai

- a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek a Gyvt. alapján **évente kétszer** (augusztus, november) hónapban **Erzsébet-utalványban részesültek**, amely felhasználható élelemre, ruhára, könyvekre, tanszerekre. Orosházán ennek igénybevételét a táblázat mutatja.

Gyermekek egyszeri juttatása Orosházán

Megnevezés	2014.		2015.		2016.	
	08. hó	11. hó	08. hó	11. hó	08. hó	11. hó
Erzsébet-utalványra fordított összeg (ezer Ft)	8509	7795	6989	6809	6050	5968
Kedvezményezett gyermekek száma (fő)	1467	1344	1205	1174	1043	1029

(Forrás: önkormányzati adatok)

Az utalványok értékét az állami költségvetés fedezte.

- b) **Karácsony előtt** az egyes körzetek képviselői rövid ünnepség keretében egy-egy **édesség-csomaggal ajándékozták meg** a körzetben lakó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeket. Mutatói az alábbiak:

Karácsonyi csomag gyermekeknek Orosházán

Megnevezés	2014	2015	2016
Csomagok összértéke (ezer Ft)	1 803	2 280	3 150
Kedvezményezett gyermekek száma (fő)	1 202	1 140	1 036

(Forrás: önkormányzati adatok)

- c) **Életkezdési támogatásban** részesülnek a születésükkor orosházi lakóhellyel rendelkező újszülöttek a felülvizsgálati időszak alatt bevezetett új önkormányzati rendelkezés alapján. A támogatást első alkalommal 2016. évben adták át a szülőknek ünnepélyes keretek között: 18 000,-Ft értékű Erzsébet-utalványt és csekély tárgyi ajándékot. Összesen 92 gyermek kapott támogatást 1 656 eFt értékben.
- d) Az ingyenes **szünidei gyermekétkeztetés** a felülvizsgálati időszak kezdetén a nyári szünidőre terjedt ki. A múlt évben viszont már valamennyi tanítási szünetre meg kellett szervezni a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetését, amelyet a szülők tetszőlegesen igényelhettek. Számukra az állam megtérítette az étkezés költségét.

Orosházán képviselő-testületi döntés alapján az ingyenes szünidei étkeztetés kiterjedt a csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekre is, az önkormányzat saját forrásai terhére.

Az ételt a Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény állította elő. Az önkormányzat a napi egyszeri meleg étel átvételének helyszínét az igénylők lakóhelyéhez közeli intézmények rendelkezésre állásával választotta ki. Kiscsákóra a tanyagondnokok és a Polgármesteri Hivatal dolgozói hordták ki a gyermekek ebédjét. Az igénybevételt az alábbi mutatók jellemzik:

Szünidei gyermekétkeztetésben részt vevő gyermekek száma Orosházán

Megnevezés	Szünidei étkezést igénybe vevő gyermekek száma (fő)		
	2014	2015	2016
Tavaszi szünet	-	-	298
Nyári szünet	265	443	563
Őszi szünet	-	-	232
Téli szünet	-	527	334

(Forrás: önkormányzati adatok)

A táblázatok adatai alapján összegezve a szociális jogszabályok változásának hatásait megállapítható, hogy

- a költségvetésben a segélyezési kiadások finanszírozásában egyre inkább az önkormányzat saját forrásai dominálnak,
- az egyes támogatásokat a hozzájutás feltételeinek könnyítése miatt általában nagyobb számban tudják igénybe venni a rászorulóknak,
- az újonnan felvállalt támogatásokat – tüzelőtámogatás, életkezdési támogatás, szünidei gyermekétkeztetés kiterjesztése, karácsonyi csomagok gyermekeknek – örömmel fogadták és igénybe veszik a lakosok.

IV.

Szociális igazgatási tevékenység, fenntartói és egyéb feladatok

A szociális hatósági igazgatási tevékenység és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény fenntartói feladatainak végrehajtója a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoport.

Létszáma 5 fő köztisztviselő: 1 fő csoportvezető, 4 fő ügyintéző.

A csoport munkáját általában 4 fő közfoglalkoztatott munkatárs segíti a lakókörnyezet rendezettségének vizsgálatában és egyéb helyszíni szemlék, környezettanulmányok elkészítésében.

A köztisztviselők szakképzettsége: 1 fő államigazgatási felsőfokú végzettségű, 3 fő pedagógiai felsőfokú végzettségű, 1 fő óvodapedagógus felsőfokú végzettségű.

A szociális igazgatási tevékenység mutatói

Megnevezés	2014. év	2015. év	2016. év
Ügyfelfogadáson megjelent ügyfelek száma (fő)	17 334	12 034	11 285
Iktatott ügyiratok száma (db)	29 429	20 571	19 876
Helyszíni szemlék száma (db)	1 886	805	650
<i>Első fokú határozatok száma (db)</i>	11 319	6 843	6 517

(Forrás: önkormányzati adatok)

A hatósági munka tartalma az előző fejezet alapján ismertté vált: a felnőttek és gyermekek számára pénzbeli és természetbeni ellátások nyújtása rászorultság esetén, a lakhatási támogatásban részesülők lakókörnyezete rendezettségének vizsgálata, mint a segélyezés egyik feltétele, továbbá környezettanulmányok készítése a szociális körülmények vizsgálata céljából társhatósági megkeresésre vagy a segélykérő helyzetével kapcsolatos kétségek esetén.

A támogatási kérelmek határozattal történő elbírálása mellett a jegyzői hatáskörből eredő járulékos feladatok évente néhány-száz db nagyságrendben az alábbiak:

- **hatósági bizonyítvány** kiállítása jogosultságok fennállásáról,
- **Start-kártya igénylés** záradékolása,
- a bedőlt **devizahitelek** Nemzeti Eszközkezelőhöz beadandó *nyilatkozatának* záradékolása,
- a „**védendő fogyasztó**” státusz megszerzésére irányuló közüzemi formanyomtatvány záradékolása.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységek: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálása és ehhez kapcsolódóan évente kétszer – augusztus és november hónapban - egyszeri juttatás biztosítása Erzsébet-utalvány formájában, a gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, a szünidei gyermekétkeztetés megszervezésében való részvétel, egyes akciók szervezése, mint pl. karácsonyi csomagozás.

Az önkormányzat fenntartói feladatainak körében:

- az ESZK törvényességi ellenőrzése, a szakmai munka eredményességének vizsgálata, a Képviselő-testület részére az ellenőrzésről szóló beszámolók elkészítése évenkénti rendszerességgel,
- az ESZK működésével kapcsolatos testületi előterjesztések elkészítése,
- a személyi térítési díjakkal kapcsolatos méltányossági kérelmek pénzügyi bizottsági előterjesztése,
- az intézményvezetői döntésekkel szembeni jogorvoslati kérelmek döntés-előkészítése,
- a szociális szolgáltatások fejlesztésére irányuló önkormányzati pályázatok elkészítésében való részvétel, szükség szerint,
- a szakmai programok áttekintése aláírás előtt,
- a szolgáltatói nyilvántartáshoz kapcsolódó engedély kérelmek, bejelentések.

Az előzőekben nem sorolható *egyéb feladatok:* a szociális szolgáltatástervezési koncepció és felülvizsgálata, idősügyi koncepció és felülvizsgálata, a szociális, gyermekvédelmi és egészségügyi ágazatot érintő önkormányzati rendeletek tervezeteinek elkészítése, a segélyezés finanszírozási alapját és kereteit szolgáló programköltségvetés tervezése, a rászorulóknak természetbeni juttatásának szervezése, pl.: tűzifa-juttatás. Hálás feladat a szépkorú személyek köszöntésének szervezésében való részvétel, mely 2014. évben 19, 2015. évben 13, 2016. évben 19 alkalommal történt. A felülvizsgálati időszakban keletkezett új feladat a magáncsőd kezelését kérők esetében a környezettanulmányok felvétele. Városunk területéről nemigen élnek e jogintézmény kínálta lehetőséggel, mert mindösszesen egy ilyen eset volt.

A lakosság egészségügyi alapellátásának biztosításával, a háziorvosok működésével kapcsolatos egyes feladatok végrehajtása.

A közigazgatási tevékenység végzésének minőségi mutatója, hogy a vizsgált időszakban az ügyfelek a hozott döntéseket elfogadták, jogorvoslati eljárásra nem került sor.

Változatlanul cél és követelmény a közigazgatási tevékenység minőségi színvonalának folyamatos jobbítása, de legalább megőrzése, amelyet a munkaszervezés eszközeivel, önképzéssel és a továbbképzések teljesítésével kell megvalósítani.

Különösen fontos a jogszabályi környezet gyakori változásával lépést tartani nemcsak a személyi felkészültség tekintetében, hanem a helyi jogalkotói feladatok szükségességének és tartalmának felismerésében, tekintettel a lakosság jogos és kielégíthető igényeire.

További cél a szociális ellátórendszer szervezeti egységeivel együttműködve elérni és bevonni a segélyre rászoruló lehető legtöbb orosházi lakost a segélyezés rendszerébe, és megtalálni számukra a legoptimálisabb támogatást.

V.

Szociális szolgáltatások

1. Az ellátási kötelezettség teljesítése

A Szt. 86. § (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások területén az *ellátási kötelezettségről*:

„(1) A települési önkormányzat köteles biztosítani

- a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- b) étkeztetést,
- c) házi segítségnyújtást,
- d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,
- e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

- a)
- b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősök nappali ellátását,
- c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,
- d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását köteles biztosítani.”

*hatályon kívül

A beidézett joghelyeken felsoroltak közül – tekintettel a város lakosságszámára - Orosházán a 86. § (1) bekezdésben és a (2) bekezdés a)-c) pontjában foglaltak képezik az önkormányzat kötelező feladatait a szociális szolgáltatások területén.

Önként vállalt feladatok:

Csak a harmincezer fő lakosságszám feletti településen kötelezőek az átmeneti ellátások. Orosházán ezek közül még a harmincezer főnél magasabb lakosságszám idején kiépítést nyert és jelenleg is működő átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások az éjjeli menedékhely és a hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Ellátási kötelezettséget meghaladó, de több évtizede hagyományos a tartós bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó idős otthoni ellátás.

Az alapellátások rendszerét színesítik és erősítik a tanyagondnoki szolgáltatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az alacsony küszöbű ellátás a szenvedélybetegségek megelőzésére, a közösségi ellátás, támogató szolgálat.

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsőde ugyancsak az ESZK szervezetébe lett integrálva.

Fenntartók szerint is sokszínűség mutatkozik a szociális ellátásban:

- az Önkormányzat működteti a kötelező alapszolgáltatásokat és a vállalt átmeneti és tartós bentlakásos ellátásokat az ESZK útján,
- egyházi fenntartásban is működik étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása;
- az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a Gyermejköléti Központ és Családsegítő Szolgálatot;
- civil szervezet működteti az alacsony küszöbű ellátást, a közösségi ellátást és a támogató szolgáltatást.

A Konceptióban – mint az előbbi felsorolásból látszik – méltán az ESZK áll a középpontban, mivel az önkormányzat kötelező szociális feladatainak többségét, és – részben - gyermekvédelmi feladatait, valamint önként vállalt szociális feladatait az intézmény útján valósítja meg.

Az ESZK szervezeti felépítését és az alaptevékenységeket az Alapító Okirat tartalmazza.

2. Egyes szociális alapellátások

A szociális alapellátások elérhetőségéről, a hozzájárulásról valamennyi települési önkormányzat köteles gondoskodni intézmény fenntartóként vagy szolgáltatóként, ellátási szerződés útján vagy társulásban való részvétellel. Az önkormányzat kihasználta ezeket a szervezési lehetőségeket és a leghatékosabb módon biztosítja az egyes alapellátásokat.

Általában minden jogos igénybevevői kérdésnek eleget tudnak tenni a szolgáltatók a kötelező alapellátások területén, ezért a szociális alapellátásban - néhány ritka, rövid időtartamú alkalmától eltekintve - nincs Orosházán várólista.

2.1. Étkeztetés

E szolgáltatás keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt koruk, egészségi állapotuk vagy egyéb ok – fogyatékoság, szenvedélybetegség, hajléktalanság – miatt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az ESZK integrált szervezeti rendszerében az étkeztetés feladatellátás és annak szervezése az idősok klubjainál van: Öreg Tölgy Klub, Gyöngyvirág Klub, Reménység Klub, Öszirózsa Klub. A szociális étkeztetés szervezését egy fő végzi az Öreg Tölgy Klubban.

Az étkeztetésben részesülők jelentős része idős koruk és korlátozott önellátási képességük miatt igényli a napi egyszeri meleg étel biztosítását. Az étkeztetés hétfőtől-vasárnapig, illetve igény szerinti rendszerességgel történik. Az étel elfogyasztható a klubokban, helyben fogyasztással, de igénylehető elvitellel és házhoz történő kiszállítással is.

Az étkeztetésben ellátottak száma Orosházán

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Helyben étkezők	55	61	61
Elvitellel étkezők	48	35	33
Kiszállítással étkezők	107	93	85
Összesen	210	189	179

(Forrás:ESZK)

Az ESZK e tevékenység végzésére határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Az ételek előállítása a főzőkonyhán történik a hét minden napján és ünnepnapokon is. A működőképesség folyamatos fenntartása érdekében rendszeres a gépek, berendezések karbantartása, felújítása, új eszközök beszerzése, gondoskodás a higiéniás feltételekről.

A főzőkonyha a szociális étkeztetésen, mint alapellátáson túlmenően főz az ESZK intézményi ellátottjai és dolgozói számára is.

A városban a szolgáltatás változatosságát eredményezi, hogy az ESZK mellett szociális étkeztetést nyújt a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.) és a békéscsabai székhelyű Közösségi Misszió.

A szolgáltatók közül az ESZK-et, mint önkormányzati fenntartású intézményt terheli ellátási kötelezettség. Ebből következik, hogy felső határok nélkül ki kell elégíteni valamennyi jogos igényt, és ahhoz kell alakítani a kapacitást. Egyelőre bővítéssel nem kell számolni.

Az étkeztetési szolgáltatás igénybe vételének minimálisan csökkenő tendenciája figyelhető meg az ESZK esetében, melynek több oka van, de végső soron visszavezethető a versenyhelyzet jelenlétére. A több szolgáltató változatos kínálata megosztja az ellátotti csoportot és a jövedelmi viszonyaik alapján kevésbé rászorult személyek az étkeztetést meg tudják vásárolni, ízlés szerint.

Az ESZK törekszik arra, hogy az étkezést igénybe vevő ellátottak véleményei, javaslatai személyesen is meghallgatásra kerüljenek, annak érdekében, hogy a főzőkonyha által készített ételek – a jogszabályi elvárások mellett - lehetőleg tükrözzék az ellátottak igényeit, elvárásait.

A szociális étkeztetésben cél kell, hogy legyen

- az ellátottak egészségi állapotához igazodó speciális étkeztetés biztosítása igény és lehetőség szerint,
- a központi jogszabályokból és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaiból következő normák betartásával készült ételek előállítás.

2.2. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás kapcsán az önkormányzatnak ellátási kötelezettsége van. A házi segítségnyújtás **alapvető célja**, hogy a városunkban élő rászoruló fizikai, mentális, szociális szükségletét lakóhelyükön, saját otthonukban, életkoruknak, élethelyzetüknek, és egészségi állapotuknak megfelelően, a meglévő képességeiknek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével segítse.

A házi segítségnyújtás **feladata** az igénybe vevők saját lakókörnyezetében biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló - személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés,
- a háztartási tevékenységben való közreműködés,
- segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

Személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás:

- az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- a gondozási és ápolási feladatok elvégzése,
- a szociális segítség körébe tartozó feladatok elvégzése.

Ez az ellátás az önellátásra részben képes egyedülálló vagy családban élő idősök helyzetén tud javítani, az ellátottak saját otthonában.

Az ellátás jogos igénybe vételét a gondozási szükséglet vizsgálata garantálja. Az erre vonatkozó jelenlegi szabályok 2016. január 01. naptól vannak érvényben és alkalmazásukkal a rászorultsági elv méginkább érvényesül. Az ESZK és a fenntartó törekszik arra, hogy a rászoruló értesüljenek róla, akarják igénybe venni és a legnagyobb számban kerüljenek be az ellátásba.

Az igénybe vevők számának növelése érdekében és nem utolsósorban a jövedelmi helyzetük miatt rászoruló személyeken való segítség okán a házi segítségnyújtás ingyenessé vált hétköznapiakon az önkormányzat rendelete szerint, csak hétvégén térítésköteles. Az ellátottak létszáma ennek ellenére csökkenő tendenciát mutat. Tény, hogy az egyházi és civil fenntartású azonos szolgáltatások versenyhelyzetet teremtenek és megosztják a „piacot”.

Az ESZK integrált szervezeti rendszerében a feladatellátás és annak szervezése az idősök klubjainál történik.

E tevékenységre a működési engedély határozatlan időre szól.

A házi gondozók által ellátottak száma Orosházán

	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Ellátottak (fő)	152	148	123

(Forrás: ESZK)

Az ESZK mellett orosházi székhelyen házi segítségnyújtást végez az egyházi fenntartású Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat (Orosháza, Thék Endre u. 2.).

2.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Orosháza, Szabadság tér 4-6.)

A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Az önkormányzat az ellátás szervezésekor önként vállalta a szolgáltatásban való részvételt.

Az ellátást elsősorban az egyedül élő és a kétszemélyes háztartásban élő 65 éven felüliek, valamint fogyatékos személyek veszik igénybe.

Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által működtetett szolgáltatás, amely 2007. évben indult 210 db jelzőkészülék kihelyezésével. A működési engedély 360 db készülék működtetésére szól. A 2015. évi Koncepcióban megfogalmazódott, hogy a rendszert 100 %-ban fel kellene tölteni az 54 fő, orosházi várólistán lévő személy ellátása érdekében. Ezt a célt 2016. évben sikerült elérni, amikor Orosháza Város Önkormányzata biztosított forrást 54 db készülék megvásárlására és a várólistán szereplő orosházi lakosoknál kihelyezték azokat. Ezzel a rendszer elérte a 360 db készülék számot. További bővítés nincs tervezve, mert mára a visszaadott készülékek fedezik az új igényeket és 4-5 db tartalék még így is marad.

Ezen szolgáltatás székhelye Orosháza, Szabadság tér 4-6. A diszpécserközpontja Gádos, Fő utca 10. szám alatt működik.

A gondozási feladatot Orosházán 6 fő erre szerződött gondozónő látja el, akik jelzés esetén 30 percen belül megjelennek a hívás helyszínén. Általában elesés és magas vérnyomással összefüggő rosszullétek miatt szólnak a hívások. Ezek közül havonta 1-2 komolyabb, akár életmentő jelentőségű hívás, és mentőszolgálat vagy központi orvosi ügyelet bevonásával végződik.

A 6 fő gondozói létszámot szükséges, de egyre nehezebb fenntartani. Szolgálatuk napi 24 óra, amelynek vállalása szinte lehetetlen egy máshol munkában álló gondozó számára, mert a munkahelyéről nem távozhat, ha hívást kap. Ezért elsősorban nyugdíjas gondozók vállalják el ezt a munkát, akik viszont a saját családjukban is elkötelezettek, pl. unokákkal való foglalkozás, idős szülőről gondoskodás miatt.

A működtetőnek törekvése, hogy a személyi feltételeket folyamatosan biztosítsa, ezért széles körben kutatja és kapcsolatot alakít ki potenciális gondozókkal. Továbbá vonzóbbá kell tenni a foglalkozást - lehetőség szerint – magasabb anyagi elismeréssel és egyéb „béren kívüli” juttatással, pl. Szociális Munka Napjának megszervezése ünnepélyes keretek között a kistérség területén az ellátást működtető valamennyi dolgozó számára, alkalmat adva a közös problémák megbeszélésére, tapasztalatcserére. Ennek finanszírozása talán nem jelentene túl nagy áldozatvállalást a kistérségi társulásban, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részt vevő önkormányzatok részéről, ugyanakkor a dolgozók iránti megbecsülést, munkájuk elismerését testesítené meg.

2.4. Családsegítés (Orosháza, Hajnal u. 1.)

Kötelező szolgáltatás, mely a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése célját szolgálja.

Központi eleme a családok segítése érdekében a veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszernek.

A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogó felügyelői és a jogi segítségnyújtó szolgálat *jelzi*, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek *jelezhetik* a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A jelzés alapján a családsegítő feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémával küzdő családok, személyek körét és személyesen felkeresve őket tájékoztatja a családsegítés lehetőségéről.

Szolgáltatást nyújt a munkanélküliek, az adósságterhekkel küzdők, a fogyatékosok, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémákkal küzdők, egyéb szociálisan rászorultak és családjuk részére. A szolgáltatás tartalma általában tájékoztatás, tanácsadás, ügyintézés, krízisintervenció, kihelyezett ügyfélfogadások tartása, csoportfoglalkozások szervezése. Elősegítik az adományok célba juttatását.

A családsegítés 2012. év óta működik az Orosházi Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásában, korábban az ESZK-hez tartozott.

A felülvizsgálati időszakban központi jogszabálmódosítás miatt a szolgáltató szervezetében és tevékenységében változás állt be. Új szabály, hogy a családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében működtethető. Orosházán már korábban is egy intézményben, de szakmailag elkülönülten folyt a kétfajta tevékenység. Ez az intézmény az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat. Megfelel annak a Szt. és Gyvt. szerinti kritériumnak, hogy járásszékhely településen van, alaptevékenysége mind a családsegítés, mind a gyermekjóléti szolgáltatás és szervezeti, szakmailag önálló intézmény. Családsegítésen túli feladataira az anyag a gyermekjóléti szolgáltatásnál tér ki (6.2. pont).

A Családsegítő Szolgálat esetszámai Orosházán

	2014. év	2015. év	2016. év
Ellátottak (fő)	2399	1815	3489

(Forrás: Orosházi Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat)

A családsegítés jellemző mutatószámai az esetszámok, amelyek az idézett három évben igen hektikusan alakultak, magyarázat nélkül az összehasonlítás hamis következtetéshez vezethet.

A 2015. évi csökkenés alapvető oka, hogy a tartós munkanélküliekkel való foglalkozás feladata szűkült. 2015. március 1-ig szolgáltatást nyújtottak az együttműködésre kötelezett, rendszeres szociális segélyben részesülő tartós munkanélküliek számára. A jelzett időponttal a járási hivatalokhoz került minden hatáskör a bármely okból a munka világából kiesett aktív korú személyekkel kapcsolatban, átalakult a rendszeres szociális segély egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatássá, és korábbi formájában megszűnt a Családsegítő Szolgálat kötelező feladata: a munkavállaláshoz szükséges kompetenciák életben tartása a tartós munkanélkülieknél.

A 2016. évi igen magas esetszám oka, hogy a ténylegesen bekövetkezett szervezeti összevonásból eredően összevontan kellett kezelni a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás esetszámait is.

A felülvizsgálati időszakban önkormányzati rendelet alapján a Család- és gyermekjóléti Szolgálat speciális szerepet kapott a családok lakásügyi krízishelyzetének megoldásában:

Az önkormányzat 2016. június 01-től az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) Ö.r. számú rendeletében biztosított két krízislakást, krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatásának megoldása érdekében.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának írásbeli javaslatára a krízishelyzetben lévő személlyel, a polgármester döntése alapján bérleti jogviszony létesíthető méltányosságból, egyedi mérlegelés alapján, a bérlet létesítését kizáró ok vizsgálata nélkül, a pályáztatási eljárás mellőzésével, a rendelet mellékletében meghatározott bérlakásokban, maximum 6 hónapos határozott időtartamra.

Az intézmény tevékenységében jogszabályváltozás eredményeképpen 2018. január 01. naptól a szociális és gyermekvédelmi ellátásban kötelező lesz a szociális diagnózis készítése. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság pályázati támogatásából 2017. szeptembertől az intézményben már elérhetővé vált a szolgáltatás.

A TOP-5.2.1 pályázat keretében a dolgozók emelt óraszámban részesülhetnek egyéni és csoportos szupervízióban, részt vehetnek esetmegbeszéléseken.

2018. szeptember 01. naptól bevezetésre kerül az óvodai- és iskolai szociális munka.

2.5. Tanyagondnoki szolgálat (Orosháza, Iglói u. 7.)

A külterületi lakott helyeken végzi az egyes kötelező alapellátási feladatokat. A szolgáltatás célja: Orosháza külterületi, valamint tanyasi lakott helyeinek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, az elszigeteltség feloldása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A két körzetben működő tanyagondnoki szolgálat működési engedélye határozatlan idejű.

A Tanyagondnoki Szolgálat az Őreg Tölgy Klubhoz csatolt telephelyen működik.

Az ellátottak önként keresik fel a szolgálatot, vagy a tanyagondnokok mérik fel az új igényeket, illetve a jelzőrendszer segítségével kerülhetnek ellátásba.

A külterületen élő lakosok főbb problémái:

- magány, személyes kapcsolatok hiánya,
- alacsony iskolázottság, szakképzetlenség,
- munkanélküliség,
- alacsony jövedelmek, megélhetési problémák,
- elszigetelődés,
- szenvedélybetegségek megjelenése,
- hiányos vagy gyér infrastrukturális ellátottság.

A Tanyagondnoki Szolgálat I. és II. körzetében ellátott településrészek:

Kiscsákó, Monori ugarok, Bónumi tanyák, Gyökeresi tanyák, Alsótanyák, Felsőtanyák, Északi sor, Székácsföldek, Tomcsányi dűlő, Csorvási oldal, HosszúSORI ugarok, Szikhát tanya, Tatársánc tanya, Községporta, Kakasszék tanya, Héthalmi tanya, Forgácsrészi tanya, Tót tanyák, Szénási oldal, FelsőSÓS tanyák, Virágosdűlő, Alsósós tanyák, Kishegy, Külsőmonor, Belsőmonor, Külső hosszúSOR, Belső hosszúSOR, Orosházi pusztá, Gyopárosi ugarok.

A szolgáltató megkülönböztetett figyelmet fordít a távoli Kiscsákó lakosaira, akiknek alapvető szükségleteik kielégítése is nehézkes az infrastruktúra és a szolgáltatások hiányosságai, és nem utolsósorban az Orosházától való nagy földrajzi távolság miatt.

A tanyagondnokok által ellátottak száma Orosházán

	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Ellátottak (fő)	181	184	201

(Forrás: ESZK)

A nők magasabb átlagéletkorából eredően az elmagányosodás elsősorban őket érinti. Egyedülállóként inkább segítségre szoruló, ezért a tanyagondnoki szolgáltatást is a nők veszik igénybe többen.

A korábbi évek stagnáló igénybe vételi adatai alapján úgy tűnt, hogy a szolgáltató elérte az ellátásra rászoruló maximumát. A jelenlegi felülvizsgálati időszakban mégis sikerült kimozdulni ebből az állapotból és emelkedő számban elérni új klienseket. A tanyagondnokok munkáját növekvő elégedettség és bizalom övezi.

A szolgálatok dologi feltételeinek javítása célként szerepelt a 2015. évi Konceptióban. Azóta sikerült tovább lépni: vérnyomásmérőket, vércukorszint mérőket szereztek be és fokozatosan lecserélték az előregedett gépkocsikat. Az újonnan beállított gépjárművek terepjárók, melyekkel valóban el lehet jutni a leginkább elszigetelt tanyákig. Továbbá hűtőtaszkákat szereztek be, hogy a szolgáltatás biztonságát növeljék a bevásárlások során.

A mára kialakult tendenciát továbbra is fenn kell tartani és minél több külterületi lakost el kell érni a szolgáltatás megismertetése és elfogadtatása érdekében. Ezen keresztül lehetséges további szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal megismertetni és kapcsolatba hozni a külterületen élőket, melyek eredményeként kompenzálódhatnak a földrajzi helyzetükből adódó hátrányok.

2.6. Idősek és Demens személyek nappali ellátása

Kötelező alapellátás. A nappali ellátást azok a személyek vehetik igénybe, akik saját otthonukban élő 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szorulnak, önmaguk ellátására részben képesek. Ezen kívül a klub helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi programoknak, csoportoknak is.

Az ESZK idősek/demens személyek nappali ellátásának mutatói Orosházán

Év	Engedélyezett férőhely szám	Idős ellátottak száma	Idős demens ellátottak száma	Kihasználtság %
2014. 12. 31.	115	62	26	77
2015. 12. 31.	115	67	28	83
2016. 12. 31.	115	73	25	85

(Forrás: ESZK)

Orosházán 4 telephelyen működik idősek nappali ellátása:

- Öreg Tölgy Klub: Iglói u. 7. - férőhely: 30 fő
- Reménység Klub: Lórántffy u. 35. - férőhely: 30 fő
- Gyöngyvirág Klub: Székács J. u. 3. - férőhely: 30 fő
- Őszirozsa Klub: Kiss Ernő u. 19. - férőhely: 25 fő

Működési engedélyeik határozatlan idejűek.

A 2015. évi Konceptióban megállapítást nyert, hogy az idősok nappali ellátásának kihasználtsági mutatói javítást igényelnek. Ennek érdekében a klubok szakmai programjai változatos programkínálattal teszik vonzóvá a szolgáltatást és nyílt napokat is tartanak. A klubokban lehetőség van személyi tisztálkodásra, a ruházat tisztítására, meleg étel fogyasztására, mentális gondozásra, egészségügyi ellátásra, foglalkoztatásra, szabadidős programokon való részvételre, hivatalos ügyekben való segítségre.

2015. évben bevezették az érdeklődők ingyenes szállítását otthonuk és a klub között, mert sokan a távolság, az életkoruk vagy egészségi állapotuk, illetve az időjárási viszonyok miatt nem tudtak eljutni az intézménybe. A tanyagondnok munkatársak napi rendszerességgel szállítják a külterületen élő ellátottakat az idősok klubjaiba, akik aktívan részt vesznek a klub által kínált programokban, melynek eredményeképpen javult életminőségük és kevésbé magányosak. Az ESZK célja, hogy a klubok kihasználtsága fokozatosan emelkedjen.

Az ellátottak körét bővítő demens személyek nappali ellátása keretében napi rendszerességgel szerveznek egyéni és csoportos foglalkozásokat, a nyitvatartási idő egészében gondozói felügyeletet biztosítanak, igyekeznek megőrizni, sőt fejleszteni az ellátottak meglévő képességeit.

Az ellátás igénybe vevőinek száma a tisztes szolgáltatás ellenére is csak mérsékelten mutat emelkedő tendenciát, mivel más kínálat is van. Az ESZK intézményei mellett a város szervezett nyugdíjas közösségeiben, közösségi házaiban az aktív részvétel lehetősége alternatívát kínál a magány oldására, a társas kapcsolatok létesítésére. Sok idős ember él a civil szervezetek által kínált lehetőséggel.

Az Szt. szerinti idősok nappali ellátása évek óta folyik az egyházi fenntartású Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálatnál is, szinte teljes kihasználtsággal működik.

A 2015. évi Konceptióban felsorolásra került – és jelenleg is aktuális lista -, hogy az idősok nappali ellátásának minőségi színvonala megőrzése érdekében az alábbi dologi feltételek biztosítása kívánatos:

- Gyöngyvirág Klub: fedett átjáró a klubszoba és az étkező között, külön férfi és női mosdó, nyílászárók cseréje,
- Öreg Tölgy Klub: nyílászárók korszerűsítése, elavult mosógép cseréje,
- Őszirozsa Klub: akadálymentesítés kapaszkodók felszerelésével.

A korábbi listáról sikerült megvalósítani a fedett kerékpártárolókat intézményi költségvetésből, és számítógépet, LED-tévért vásárolni az idősok számára az Idősbarát Önkormányzat díjjal járó jutalomból.

Az önkormányzat az ESZK szükségleteinek és javaslatainak figyelembe vételével EU-s pályázaton indult és nyert, hogy a dologi feltételek felújításáról, pótlásáról és cseréjéről gondoskodni tudjon a klubokban. A projekt végrehajtása lesz a közeljövő feladata, amelynek befejezését követően talán a klubok vonzereje is tovább növekszik. Amely biztosan megoldódni látszik: nemenkénti mosdók kialakítása, nyílászáró csere, fűtőkorszerűsítés, épületek szigetelése és vakolása. Ingóságok tekintetében megcélzották fénymásológok és néhány bútor beszerzését.

2.7. Fogytékos személyek nappali ellátása - Vadvirág Esély Klub (Orosháza, Október 6. u. 39.)

Kötelező alapszolgáltatás. A klub enyhe- és középsúlyos, értelmileg akadályozott 16. életévet betöltött, önkiszolgálásra részben képes személyek számára biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, étkezésre, meglévő képességeik szinten tartására, képességeik fejlesztésére.

Az ellátottak négy gondozási csoportba vannak beosztva – 6-8 fő – életkor és fejlettségi szint figyelembe vételével. Az ellátott számára a szakmai munka alátámasztására gondozási tervet készítenek.

A klub működési engedélye határozatlan idejű. Személyi és dologi feltételei biztosítottak. Dologi feltételei korábban kiemelkedőek voltak, mára egyre több szükség van javításra és cserére.

Férőhelyszám: 35 fő. A 2016. évi adat szerint a klub átlagos férőhely-kihasználtsága 80 %. Az ellátottak állapota: 18 fő enyhe, 17 fő középsúlyos értelmi sérült. A mentális zavarok az életkor emelkedésével erősödnek. A probléma kezelése több türelmet, figyelmet és változatos kommunikációs eszközöket igényel. Súlyosbítja a helyzetet a párkapcsolatok hiánya, illetve a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés nehézsége.

A Vadvirág Esély Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Férfiak száma (fő)	19	19	21
Nők száma (fő)	15	16	14
Összesen (fő)	34	35	35

(Forrás:ESZK)

A Vadvirág Esély Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
20 év alatt (fő)	1	1	1
20-30 év között (fő)	14	15	15
31-40 év között (fő)	16	16	15
41-50 év között (fő)	3	3	4
Összesen (fő)	34	35	35

(Forrás:ESZK)

Jelenleg az ellátottak 54 %-a betöltötte a 30. életévét. Az ellátottak életkorából következik, hogy a róluk gondoskodó szülők korosodó, egyre több betegséggel küszködő emberek.

A szülők sok év óta kérték – ezért a Konceptió folyamatosan tartalmazta - hogy az önkormányzat hozza létre a tartós bentlakást és a szükséges szolgáltatásokat nyújtó lakóotthont (illetve megoldás lehet a támogatott lakhatás is) a fogyatékos személyek számára, hogyha már nem tudnak helytállni a szülők gyermekeik mellett, akkor biztonságos és speciális szükségleteiknek megfelelő körülmények között helyezhessék el őket. Az intézménytől nyert információ alapján mára mindössze négy személy esetében maradt meg az érdeklődés az említett ellátás iránt, a többiek feltehetően megtalálták a megoldást. A minimálisra csökkent igény nem tudja megalapozni egy új típusú intézmény létrehozását és gazdaságos működtetését, ezért a Konceptió ezt a célt már nem képviseli.

A Konceptió 2015. évi változatának fő célkitűzése volt a fogyatékosok integrációjának elősegítése, a „másság” elfogadtatása az esélyegyenlőség érdekében. A célját különböző helyszíneken szervezett programokon keresztül kívánta elérni, ami sikerült is: Orosházán és a vidéki településeken, több rendezvényen léptek fel, évente megrendezték a regionális Aranyasnai Találkozót, megtartották a „Ne érte, Vele fuss” érzékenyítő programot, önkéntesen felszolgáltak kávéházban és csatlakoztak az egészségesek rendezvényeihez a Fogyatékos Emberek Világnapján és a városi Mikulás-futáson. A klub évente szervez jótékonybáti bált, közel 200-250 fő részvételével, melynek bevételét minden esetben a klubtagok igényeinek megfelelően használják fel.

Eredmény a szakmai munkában, hogy sikerült biztosítani 6 ellátott beszédhibájának javítását külső szakember, logopédus bevonásával. A helyi TESCO áruházal való együttműködés keretében 6 fő részt tud venni munkaterápiás foglalkozáson.

A jelenlegi eredmények fenntartása mellett további célkitűzés az integráció szélesítése: a hagyományos, bevált rendezvényeken közös részvétel és fellépés a helyi iskolák tanulóival.

A dologi feltételek terén a nyílászárók cseréje lenne indokolt.

2.8. Szociális foglalkoztatás

A Konceptió 2015. évi változatában az önkormányzat célul tűzte ki, hogy „a foglalkoztatás fenntartására irányuló, a mindenkorl lehetőségeket kihasználó álláspontot célszerű elfogadni, de alkalmazkodni kell a központi jogszabályváltozásokhoz.” Az elhatározást az alábbiak szerint sikerült teljesíteni.

a)A fogyatékosok nappali ellátása keretében szociális foglalkoztatás valósult meg 2017. március 31. nappal bezárólag munka-rehabilitációs foglalkoztatás formájában az egyéni gondozási, fejlesztési tervben foglaltak szerint, az ellátott meg lévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelően. A foglalkoztatásban maximum 26 fő vehetett részt.

A foglalkoztatás napi 6, heti 30 órában történt az egyénhez igazodóan, szakértői vélemény figyelembe vételével.

A munka ellenértéke a munka-rehabilitációs díj, összege maximum a minimálbér 30 %-a volt. A szociális foglalkoztatás nemcsak azt tette lehetővé, hogy az ellátottak gondoskodjanak önmagukról, megtanulják felelősen beosztani keresetüket, de nélkülözhetetlen segítséget is jelentett családjuknak.

A szociális foglalkoztatásban 24 fő vett részt a megszűnést megelőző időszakban.

Az új foglalkoztatási forma 2017. április 01. napjától indult fejlesztő foglalkoztatás néven, mely fejlesztő jogviszonyban történik és 26 fő részére nyújt foglalkoztatást. Időbeosztása: napi 4 óra hétfőtől péntekig, délelőttönként, de az egyén szükségleteire tekintettel egyenlőtlen munkaidő beosztás is lehetséges. A rugalmasság oka annak elfogadása, hogy az egyén sajátosságait figyelembe kell venni, mert a foglalkoztatásban való részvétele a mindenkor, pillanatnyi pszichés állapotának függvénye.

A munka ellenértéke a fejlesztési foglalkoztatási óradíj, mely nagyságrendileg megegyezik a korábbi díjazással és a „kereset” a ledolgozott órák szerint alakul.

A fejlesztő foglalkoztatás működési engedélye alapján a tevékenységi kör lényegében a korábbi: táskafélék, szijazat gyártása; adminisztratív kisegítő tevékenység, parkgondozás, takarító kisegítő tevékenység, portaszolgálati kisegítő tevékenység, háztartás termék előállítás, szolgáltatás saját fogyasztásra, konyhai és mosodai kisegítő tevékenység, és új elemként került bevezetésre az irodai papíráru gyártása.

A foglalkoztatás helyszínei: Orosháza, Október 6. u. 39. (13 fő), Orosháza, Teréz u. 14. (2 fő), Orosháza, Táncsics u. 8. (3 fő), Orosháza, Székács u. 3. (2 fő), Orosháza, Zöldfa u. 8-10. (4 fő), Orosháza, Kettőssánc tér 10. (2 fő).

Jövőbeli terv, hogy a fejlesztő foglalkoztatás feltételeit sikerüljön folyamatosan, maradéktalanul biztosítani és a foglalkoztatási igényt minél több ellátott esetében kielégíteni a szociális foglalkoztatáshoz hasonló eredményességgel. Ennek feltétele, hogy ehhez az állam mindenkor 100 %-ban nyújtson támogatást. Változatlanul cél az előállított termékek vevőkörének bővítése a magasabb bevétel elérésének érdekében. Ötletként merült fel, hogy a város leginkább látogatott helyszínein történjék az értékesítés, elsősorban ott, ahol sokan megfordulnak és várakoznak, elősegítve, hogy a fejlesztő foglalkoztatás termékeit még szélesebb körben ismerjék meg az érdeklődők.

b) A FŐTÉREN Szociális Szövetkezettel kötött megállapodás értelmében fejlesztő foglalkoztatás került megszervezésre 26 fő számára az Orosháza, Kettőssánc tér 10. szám alatt a Harmónia és a Fordulat Klub telephelyén. A klubok ellátottjainak, a pszichiátriai és szenvedélybetegeknek biztosítanak foglalkoztatást. A cél itt is a szabályszerű és sikeres működtetés, kereseti lehetőség nyújtása olyan személyek részére, akik a munkaerő-piacon szinte teljesen esélytelenek a munkavállalásban.

2.9. Pszichiátriai és Szenvedélybetegek nappali ellátása – Harmónia és Fordulat Klub (Orosháza, Kettőssánc tér 10.)

Kötelező szolgáltatások a nappali ellátások körében, melyek 2014. július 25-től működnek 20-20 férőhellyel. A telephely több funkcióra alkalmas: közösségi

együttlétre, munkavégzésre, kreatív foglalkozásra, szabadidős foglalkozás lebonyolítására, pihenésre és tisztálkodásra.

A szolgáltatásokat azok a személyek vehetik igénybe, akik pszichiátriai illetve szenvedélybetegséggel küzdenek. A nappali ellátás célja: elősegíteni az ellátást igénybevevő öntevékenységet, önsegítését, valamint a társadalomba, saját környezetbe való visszailleszkedését megfelelő programok biztosításával.

Igény szerint térítésmentes étkezést is biztosítanak. Erre nagy szükség van, mert az ellátottak többnyire alacsony jövedelműek vagy jövedelem nélküliek. Ide kapcsolódik az előző pontban kifejtett fejlesztő foglalkoztatás az intézmény keretein belül, amely a saját kereseti lehetőség biztosításával úgy segít, hogy erősíti az egyén önbecsülését, visszaadja emberi méltóságát és a hasznosság érzését.

A szolgáltatás a célcsoportbeliek jellemzőivel rendelkező személyek előtt nyitott és minden érdeklődő számára hozzáférhető. Ezeket az embereket igen nehéz elérni és bevonni a közös munkába, mert alig-alig rendelkeznek betegségtudattal.

Jellemző megbetegedések a Harmónia Klub ellátottjainál egyes idegrendszeri és elmezavarok, hangulatzavarok, neurotikus, stresszhez társuló rendellenességek.

A Fordulat Klub ellátottjainak betegségei: alkohol okozta, drog és egyéb pszichoaktív anyagok használata okozta, nyugtatók és altatók okozta mentális- és viselkedészavarok. A szolgáltatásokat az ellátott személyes céljaira és szükségleteire alapozva, egyéni gondozási terv alapján személyesen biztosítják. Az intézmény együttműködik a pszichiátriai és addiktológiai gondozóval.

A Harmónia Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Férfiak száma (fő)	4	10	11
Nők száma (fő)	4	9	9
Összesen (fő)	8	19	20

(Forrás:ESZK)

A Harmónia Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
20 év alatt (fő)	-	-	-
20-30 év között (fő)	-	2	3
31-40 év között (fő)	4	3	4
41-50 év között (fő)	2	9	10
51-60 év között (fő)	2	4	3
61 év felett (fő)	-	1	-
Összesen (fő)	8	19	20

(Forrás:ESZK)

A Fordulat Klubban ellátottak száma nemek szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Férfiak száma (fő)	2	5	6
Nők száma (fő)	-	2	3
Összesen (fő)	2	7	9

(Forrás:ESZK)

A Fordulat Klubban ellátottak száma életkor szerint

Megnevezés	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
20 év alatt (fő)	1	1	1
20-30 év között (fő)	-	1	1
31-40 év között (fő)	1	1	1
41-50 év között (fő)	-	1	1
51-60 év között (fő)	-	3	5
61 év felett (fő)	-	-	-
Összesen (fő)	2	7	9

(Forrás:ESZK)

A 2015. évi Konceptióban kitűzött cél és feladat volt a klubok ismertté válása és a jobb kihasználtság elérése. Eszköze a programkínálat növelése. A megvalósítás során reintegrációt elősegítő rendezvényeket szerveztek, gyógyult szerhasználókat vontak be a programokba, önismereti és informatikai szakköröket hoztak létre, szoros kapcsolatot építettek ki tapasztalatcsere érdekében az ESZK más intézményeivel és a megyében lévő azonos profilú intézményekkel, szórólapokat terjesztettek a lakosság körében, a háziorvosi rendelőkben és az addiktológiai szakrendelésen, valamint az ESZK honlapján cikksorozatokkal jelentek meg. Az erőfeszítések eredményeképpen 2016. évben a havi kihasználtsági mutató a Harmónia Klubban 94,5-100 % közötti, a Fordulat Klubban 35-45 % közötti lett.

Változatlanul cél a jövőt tekintve a még szélesebb körű ismertség, a célcsoportba tartozó személyek további bevonása a klubok életébe, motiválás az egészségügyi ellátás igénybe vételére, a szociális kompetencia javítása, a stigmatizáció csökkentése, sikeresen működtetni a fejlesztő foglalkoztatást, megfelelő kompetenciák esetén segítség a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésben, folyamatos küzdés a társadalmi befogadásért. A tennivaló a szenvedélybetegek ellátása terén több és nehezebb, bizonyítja, hogy az elmúlt közel három év alatt sem sikerült elérni a teljes kihasználtságot. Az ESZK fontos célja, hogy javítson a Fordulat Klub ellátotti statisztikáján, ennek érdekében a klub munkatársai személyesen is felkeresik az érintett egészségügyi intézményeket, hogy - az orvosokkal együttműködve- minél hatékonyabban, minél sikeresebben tudják elérni az ellátásra rászoruló leendő ellátotti kört.

A dologi feltételek javítása terén az alábbiak szükségesek: nyílászárók cseréje, épület falszigetelése, épület külső festése.

Ugyancsak a szenvedélybetegek részére, de a megelőzésre helyezve a hangsúlyt, a *MI-ÉRTÜNK Prevenciós és Segítő Egyesület fenntartja és működteti a MI-ÉRTÜNK Kontakt Pont telephelyét. Ez a szolgáltatást 2008. évben kezdett **alacsonyküszöbű ellátást** nyújtani a 14-40 éves korú célcsoport számára a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésére Orosházán, de némi hiánypótló szerepet is betöltött az új nappali ellátások megszervezéséig. A létrejött klubokkal felvették a kapcsolatot és rendszeres a véleménycsere.*

A szolgáltatás tartalma: bulisegély, információ-nyújtás, megkereső tevékenység, pszichoszociális intervenció, drop-in. Az Egyesület munkatársai megjelennek egészségügyi intézményekben, iskolákban, ifjúsági szórakozóhelyeken és rendezvényeken. Munkájuk indikátora a létrejött kontaktok száma.

Az utóbbi két évben bevezették a létrejött kapcsolatokban résztvevők életkor és nemek szerinti nyilvántartását, valamint azt is figyelemmel kísérik, hogy a klienssel először találkoztak vagy visszatérő személy.

A létesített kontaktok száma Orosházán

Megnevezés	2014. év	2015. év	2016. év
kontaktok száma (fő)	4341	4987 ebből férfi 2897, nő 2090; régi 1003, új 3984	4860 ebből férfi 2809, nő 2051; régi 778, új 4082

(Forrás: egyesületi adatok)

A létrejött kapcsolatokban résztvevők száma életkor szerint Orosházán

Megnevezés	2015. év	2016. év
12-13 év (fő)	31	22
14-16 év (fő)	436	457
17-18 év (fő)	817	785
19-24 év (fő)	1238	1026
24 év felett (fő)	2465	2570
Összesen (fő)	4987	4860

(Forrás: egyesületi adatok)

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, anonim és ingyenes.

Az önkormányzat ezt a tevékenységet értékesnek tekinti és azzal támogatja, hogy az Egyesület részére telephelyet biztosít az Orosháza, Október 6. u. 33-35. szám alatt a Garzonbérlok Háza épületében. Idén az épület megújult, így a szolgáltatást igényesebb, kultúraltabb környezetben tudják nyújtani.

Jövőbeli tervek: Az Egyesület 2017. évben szolgáltatásait bővítette on-line tanácsadással. Valamennyi szolgáltatást fenn kívánják tartani és az on-line tanácsadást a legszélesebb körben ismertté tenni, hogy helyszíntől és időponttól függetlenül elérjék őket a rászorulóknak

2.10. Hajléktalanok Nappali Melegedője (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

Kötelező szolgáltatás. Az ellátást igénybe vevő alapvető szükségleteinek kielégítésén túl a nappali melegedő lehetőséget kíván biztosítani a hajléktalan személy társadalmi életbe történő visszaintegrálódásához, személyes kapcsolatok kiépítésére, fenntartására. A dolgozók a szociális munka eszközeivel, esetkezeléssel igyekeznek segíteni.

A nappali melegedő része az Orosháza, Szabó D. u. 1. szám alatt a hajléktalanokat ellátó komplexumnak. Férőhelyeinek száma: 36. Működési engedélye határozatlan idejű.

A nappali melegedő minden nap 8-16 óra között tart nyitva. Szolgáltatása ingyenes. Lehetőséget nyújt közösségi együttlétre, pihenésre, tisztálkodásra, mosásra, főzésre, étel elfogyasztására. Pályázatból, adományból évek óta sikerült hideg ételmezt is biztosítani naponta a rászorulóknak.

A melegebb hónapokban a nappali melegedő kihasználtsága csekély, a téli hónapokban viszont teljes. 2016. évben az átlagos férőhely kihasználtság 83 %. Összesen 55 fő fordult meg a nappali melegedőn: 15 nő, 40 férfi. A napi átlagforgalom 30 fő volt.

A nappali melegedőn ellátottak száma Orosházán

	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Ellátottak (fő)	29	29	35

(Forrás: ESZK)

A pályázati lehetőségeket az intézmény maximálisan kihasználta a kliensek jobb ellátása, a téli krízishelyzetek kezelése érdekében. Ezt a gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánják.

3. Átmeneti ellátások

3.1. Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

Az éjjeli menedékhely az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás. Működési engedélye határozatlan idejű.

Férőhelyszám: 26 fő.

Az ellátást ingyenesen, délután 16 és reggel 8 óra között lehet igénybe venni. Krízishelyzetben matracok segítségével több igénylő is elhelyezhető ideiglenesen. Szükség esetén mindenkit be tudnak fogadni, segítséget kérő ember nem marad az utcán, ha a közösségi együttélési szabályokat betartja. Az igénybevétel a téli időszakban jelentősen megnő.

Az éjjeli menedékhelyen ellátottak száma Orosházán

	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Ellátottak (fő)	26	27	26

(Forrás: ESZK)

2016. évben az átlagos férőhely kihasználtság 95% volt. Összesen 51 fő fordult meg az Éjjeli Menedékhelyen 2016. évben, ebből 15 nő és 36 férfi. Az ellátottak 55%-a betöltötte az 50. életévét.

3.2. Hajléktalanok Átmeneti Szállása (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

A hajléktalanok átmeneti szállása 24 órás nyitva tartással, folyamatos felügyelet mellett biztosít ellátást hajléktalan személyek részére. Az életvitelszerű szálláshasználat, lakhatási szolgáltatás mellett a szociális munka és a mentálhigiénés ellátás eszközeivel próbálja segíteni az ellátást igénybe vevők problémáinak megoldását, a tartós megkapaszkodás készségének kialakítását, és a társadalomba történő visszailleszkedést.

Az átmeneti szálláson végzett szociális munka a következőket tartalmazza:

- tanácsadás
- esetkezelés
- gondozás
- készségfejlesztés
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése
- az ellátott egyéni szükségletei szerinti felügyelet és háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatás.

A szolgáltatás működési engedélye határozatlan idejű.

Férőhelyszám 14 fő.

A hajléktalanok átmeneti szállásán ellátottak száma Orosházán

	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Ellátottak (fő)	8	7	7

(Forrás: ESZK)

A felülvizsgálati időszakban elért eredmények: sikerült kifesteni a szálló épületét és kialakítani egy intézményvezetői irodát.

A dolgozók szakmai munkájának továbbra is az a legfőbb célja, hogy az segítse az ellátottak munkához és lakhatáshoz jutását. 2015. évben lezárult a TÁMOP keretében a „FogLak – Utcán élő hajléktalanok reintegrációja Orosházán” című pályázat, melynek eredményeként többen munkahelyhez és lakáshoz jutottak.

Évente október hónapban megrendezésre került „Az egy éjszaka a hajléktalanokért” program több szervezet és személy támogatásával, amely rendezvény erősíteni kívánta a társadalmi szolidaritást, a hajléktalanok problémáinak megértését és a segíteni akarást. A társas kapcsolatok kialakítását, erősítését szolgálták a szezonálisan vagy ünnepekhez kötöten megrendezésre kerülő közösségi programok, vetélkedők, sportversenyek. A sportban a megyei vándorserleget sikerült megnyerni és harmadszor is megtartani.

Az önkormányzat mérsékelte a szállón fizetendő térítési díjat az igénybevétel fokozása céljával, mivel már két éve 50 %-os a férőhelyek kihasználtsága.

A hajléktalanokat ellátó intézményben a dologi feltételeket próbálják tovább javítani és gazdagítani a jövőben is. Kihasználják a pályázati lehetőségeket. A dolgozók számára tervezik minél több konferencián és képzésen való részvételt. Az ellátottakkal való foglalkozás és az esetkezelések jó irányait, a bevált programszervezéseket a továbbiakban is fenn kívánják tartani. Törekednek az átmeneti szálló minél teljesebb kihasználására.

4. Tartós bentlakást nyújtó ellátás

Az önkormányzat önként vállalta az idősothoni ellátás fenntartását.

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkezéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, meghatározott egészségügyi ellátásáról és lakhatásáról ápolást, gondozást nyújtó intézményben gondoskodnak.

Orosházán két idősek otthona működik az ESZK keretében.

Ezekben elsősorban az időskorúak élnek, de gondozási szükségletük alapján a 18. életévet betöltött, betegség vagy fogyatékosság miatt önmagukról gondoskodni nem képes személyek is elláthatók.

Külön gondozási egységben kapnak állapotuknak megfelelő ellátást a demens személyek.

A felülvizsgálati időszakban a fenntartó önkormányzat a belépési hozzájárulás összegét mérsékelte, különösen a magasabb komfortérzetet nyújtó Ezüst Fenyő Idősek Otthona esetében. Térítési díj emelésére 2015. óta nem került sor.

4.1. Ezüst Fenyő Idősek Otthona (Orosháza, Táncsics u. 8.)

Ez a telephely 2005. május óta teljes körű szolgáltatást nyújt elsősorban idősek számára. Népszerű idősothton, mert kis létszámú szobái is vannak, újszerű állapotú és központi fekvésű.

Az intézmény működési engedélye határozatlan idejű.

Négy lakószinten, 74 férőhelyen egy, két és kétszer két ágyas, fürdővel, vécével ellátott szobákban kapnak elhelyezést az ellátottak. Az emeletek között lifttel lehet közlekedni.

2005.05.01-i nyitása óta csaknem mindig 100%-os kihasználtságú, kivéve 2016. év végét, amikor 2 főt kellett lemondani. Jelenleg (2017.10.01.) 14 kérelmező van várólistán. Az elhalálozások gyakorisága miatt várható, hogy a várakozók bejutása egy éven belül megoldódik.

Az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Férfi	14	14	16
Nő	59	59	59
Összesen	73	73	75

(Forrás: ESZK)

A 2016. évi adat szerint a lakók átlagéletkora 79 év.

A nemek szerinti összetétel: 79% nő, 21 % férfi.

Demens ellátásban részesül 9 fő. Az átlagos ápolásban részesülő ellátottak – 66 fő - 38%-a önellátásra képtelen, 36%-a önellátásra részben képes. Ezek a csoportok – 74% - folyamatos gondozást igényelnek, és arányuk évről-évre növekszik (két évvel ezelőtt az arány 60 % volt!). Az önellátási képesség hiányával küzdő ellátottak számának növekedése egyre több és nehezebb feladatot ró a gondozókra.

A működési engedély megőrzése érdekében és a maradéktalan feladatellátás miatt folyamatosan rendelkezésre áll a létszámnormának megfelelő gondozói létszám és egyéb személyzet.

A dolgozók az alapfeladatok ellátásán túl egyéb szolgáltatásokat is nyújtanak vagy szerveznek, ilyenek pl.: ingyenes egészségügyi vizsgálatok, fodrász, gyógytorna, süteményárúsítás, szabadidős programok, családi rendezvények.

Az intézményvezetés a feltételek javításával igyekezett a lakók komfortérzetét javítani és a gondozók munkáját könnyíteni. A felülvizsgálati időszakban az otthonban elindult a bejáratú ajtók cseréjének kezdeményezése és az egész épületben tisztasági festést hajtottak végre.

Munkanapokon a portaszolgálatot közfoglalkoztatottakkal oldották meg.

Meg kell említeni a kisértékű tárgyi eszközök beszerzését, amelyek nemcsak az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában, de más telephelyeken is hasznosnak bizonyultak, ilyenek pl.: takarító kocsik, ágyazó- és szennyestároló kocsik, mosógép, porszívó, takarítógép, ételtároló- és ételszállító badellák, demens részlegen légkondicionáló berendezések beszerzése, kerékpártároló kialakítása...stb.

A 2015. évi felülvizsgálat alkalmával felsorolásra kerültek azok a mindennapi problémák, amelyek megoldásával jelentősen nőhetne az ellátottak komfortérzete, biztonsága és javulna a gondozási feladatellátás. Ebből a listából van, ami kihúzásra került a fenti beszerzések miatt, de maradt tennivaló:

- főbejárat előtetőjének engedélyeztetése,
- központi fürdők átalakítása fürdetőszékes, zuhanyrendszerű megoldással,

Eszközигények:

- hidraulikus fürdetőszék,
- fénymásoló gép beszerzése szükséges.

A szolgáltatás színvonalát javítaná a személyi feltételek bővítése, főállású mozgásterapeuta, gyógytornász alkalmazása.

4.2. Platán Idősek Otthona (Orosháza, Teréz u. 14.)

Ez a telephely egyben az ESZK székhelye is, azaz itt végzik az egész integrált intézményre kiterjedő ügyintézés és igazgatási tevékenységet. Az ellátottak számára két, három és négy ágyas szobákban, három szinten, szintenként a szükséges kiszolgáló és szociális helyiségekkel teljes körű ellátást nyújt. Az épület adottságaiból eredően közös fürdőszobák és mosdók állnak a lakók rendelkezésére.

A férőhelyek száma 150 fő. Határozatlan idejű a működési engedélye.

Az intézmény kihasználtsága gyakran eléri a 100%-ot.

Jelenleg 15 kérelmező van várólistán. Az otthonból történő kiköltözések, halálesetek miatt egy éven belül megoldódhat a felvételt kérők sorsa.

A Platán Idősek Otthonában ellátottak száma

Ellátottak (fő)	2014. dec. 31.	2015. dec. 31.	2016. dec. 31.
Férfi	49	52	48
Nő	101	98	99
Összesen	150	150	147

(Forrás: ESZK)

A 2016. évi adat szerint az ellátottak átlagéletkora 75 év.

A nemek szerinti összetétel: 66 % nő, 34 % férfi.

Az átlagos ápolásban részesülő ellátottak – 114 fő - megoszlása önállósági képességük szerint: 39 % önálló, 49 % önállósra részben képes, 12 % önállósra képtelen. Demens ellátott 33 fő.

A dolgozói létszám a felülvizsgálati időszakban megfelelt a létszámnorma előírásainak. A dolgozók alapfeladatokon túl ellátott és szervezett tevékenységei megegyeznek az Ezüst Fenyő Otthon esetében ismertetett szolgáltatásokkal.

A Platán Idősek Otthonában hétköznap büfé áll a lakók rendelkezésére.

Az idősotthon épülete korszerűtlen és elavult. Felújítása vagy kiváltása pályázat útján a mostani felülvizsgálati időszakban sem sikerült. A fenntartó az ESZK vezetőivel együtt folyamatosan figyeli a pályázati lehetőségeket, mely megoldást jelenthetne a jelenlegi helyzetre. Fenntartói forrásból viszont 2017. március végére létrejöttek új lakószobák, megújultak fürdőszobák. Mindez elősegítette, hogy az egy lakóra jutó lakóterület és kád/zuhanyozó elérje a feltételek előírt mértékét. A tárgyi feltételeket javította új berendezések beszerzése, pl.: asztalok, szekrények, lemezjátszó, kerti bútorok, napernyők. Ellátottak adományából légkondicionáló került a II. emeleti ebédlőbe. Négy lakószobában nyílászáró és fűtőtestcsere történt. A bejárat sorompó elhelyezése biztonságosabbá teszi az intézmény területére való beléptetést.

Megoldották az épület körbejárhatóságát, amellyel megújult az udvar, megnőtt a parkolási terület, továbbá fásítottak. Az udvaron kialakítottak a hajléktalanok közfoglalkoztatásához egy munkahelyteremtő épületet.

Megoldandó problémák, feladatok:

- épület vízvezetékrendszerének és elektromos hálózatának felújítása,
- nyílászárók cseréje,
- épület külső vakolása és szigetelése,
- mosodai helyiség korszerűsítése, bővítése,
- főzőkonyha teljes felújítása.

Helyiség kialakítási igények:

- közösségi helyiségek: imaszoba, tornaszoba, tévésobák, társalgók látogatók fogadására,
- fizioterápiás helyiség.

A kölcsönös elfogadás jegyében létre kívánják hozni a demens ellátottak hozzátartozóiból álló csoportot, amely találkozók alkalmával ismereteket szerezne a betegségről és a tagok eszmecseréje is hozzájárulna a betegség elfogadásához.

A folyamatos ismeretszerzés az ellátottak egy részének igénye. Középiskolásokat és a tanulni vágyó idősöket az Idősek Akadémiája hozná össze.

Generációk elfogadását, egymás jobb megismerését szolgálná, ha az ellátottak közül ellátogatnának óvodákba mesemondás és a népi hagyományok megismertetése céljából.

5. Gazdasági- és Pénzügyi részlegek (Orosháza, Teréz u. 14.)

Az integrált intézményben a szolgáltatások háttértevékenységét a Gazdasági-és Pénzügyi részlegek látják el. Ide tartozik a gazdasági részleg (a központi iroda), műszaki részleg és a főzőkonyha részlege (központi konyha és bölcsődei konyha).

A központi konyha kapacitásának jobb kihasználása érdekében az elmúlt öt év során kisebb belső átalakítások történtek és néhány konyhai eszköz is megújításra került, mégis elkerülhetetlen a főzőkonyha teljes felújítása. Ez a szolgáltató egység állítja elő az ételeket az ESZK étkeztetéssel egybekötött ellátásai és a központi rendezvények számára.

Felelősségteljes feladat a gépek, eszközök működőképességének mindennapi fenntartása, a higiénés feltételek folyamatos biztosítása, egészséges ételek előállítása.

6. A gyermekjóléti ellátások

A Konceptió készítésének és rendszeres felülvizsgálatának kötelezettségét az Szt. írja elő és tartalmilag – elsősorban felnőtteket célzó - szociális szolgáltatásokra vonatkozik, mégis, a családcentrikus szemlélet indokolja a gyermekjólét, gyermekvédelem területére történő kitekintést.

A családok életkörülményeinek alakulását, közérzetét, szociális helyzetét végső soron meghatározza, hogy tudnak-e lakóhelyükön olyan gyermekellátást igénybe venni, amely pl. elősegíti a munka világába történő visszatérést, képzésen való részvételt, idős hozzátartozó ápolását, stb. A következőkben a gyermekellátásokról lesz szó, függetlenül a fenntartó személyétől.

6.1. Kisharang Bölcsőde (Orosháza, Zöldfa u. 8-10.)

A gyermekek napközbeni ellátása keretébe tartozó *napos* bölcsőde 76 férőhelyen nyújt 20 hetes - 3 éves kor közötti, esetenként 3 éven felüli (maximum 6 éves korig) orosházi gyermekek számára szolgáltatást.

A bölcsőde felvállalja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a fogyatékos gyermekek ellátását is. Utóbbiak nevelése integrált csoportban történik. Az alapfeladaton túl az alábbi szolgáltatásokat nyújtja: időszakos gyermekfelügyelet, játszóház, sóterápiás szoba.

A bölcsőde a szülők igényeihez igazodva egész évben nyitva tart, szünidő nélkül, munkanapokon 6 -17 óra között.

Az ellátás és foglalkozás 7 csoportszobában történik, csoportlétszám 7-12 fő.

A bölcsődében az EU-s forrásból megvalósult felújítás és korszerűsítés eredménye a feladathoz igazodó optimális dologi feltételek létrejötte: a megújult csoportszobák, tágas közösségi tér, modern orvosi rendelő, korszerű iroda és informatikai rendszer, szociális helyiség, főző- és teakonyha, a családtámogatási szolgáltatások munkaszínterei; külön épületben a kiszolgáló helyiségek, mosoda, kukamosó; az egész épületre kiterjedő modern gépészeti technológia, hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, a nyílászárók cseréje. Megújultak a játékok és a fejlesztőeszközök, felfrissült az udvar és a zöldfelület.

A bölcsőde működési engedélye határozatlan időre szól.

Dolgozói létszáma 21 fő (16 fő kisgyermeknevelő+1 fő vezető+4 fő takarító/dajka) és rendelkezésre áll gyermekorvos.

A Kisharang Bölcsőde igénybevételi adatai Orosházán

Év	Engedélyezett férőhely szám	Ellátott gyermekek száma	Kihasználtság %
2014. dec. 31.	76	66	87
2015. dec. 31.	76	73	96
2016. dec. 31.	76	63	83

(Forrás:ESZK)

A bölcsődében az átlaglétszám 62 fő volt – 48% lány, 52% fiú - 2016. évben. Természetesen ez mögött jóval nagyobb beíratott gyermekszám húzódik, csak a gyermekek tényleges megjelenése az intézményben nagyon hullámzó.

Az intézményben többen maradnak 3. életév betöltése után, mert további fejlődésre van szükségük vagy sajátos nevelési igényűek. A fogyatékos gyermekek – utóbbi évben 5 fő - fejlesztésében a Pedagógiai Szakszolgálat nyújt segítséget.

A gyermekek több problématípusnak vannak kitéve: ételallergia, gyógyszerérzékenység, asztma, hörghurut, immunrendszer betegsége, megkésett beszédfejlődés, fogyatékoság, alacsony jövedelem, családi konfliktus, szülői elhanyagolás, nem megfelelő életvezetés. Az intézmény minden esetben keresi a megoldásokat.

A rászoruló gyermekek ingyenesen étkeznek: 2016. évben 59 fő alacsony jövedelem miatt, 14 fő nagycsaládból származó, 25 fő szülője egyedülálló.

2014. óta a férőhelyekre nagy az igény. Az önkormányzat – gondolva a munkaerőpiacra visszatérni vágyó vagy közfoglalkoztatásban dolgozni kívánó szülőkre – 2016. évben további igények kielégítése céljából TOP-os pályázatot nyújtott be a Könd utcai óvodában 24 férőhelyes, 2 csoportszobából álló bölcsődei részleg létrehozására, melyet meg is nyert.

A szakmai színvonal biztosítása érdekében a bölcsőde alkalmazottai a bevált, gazdag programkínálatukat megtartják, folytatják a „baba-angolt”, havonta a bábszínházat, kiemelt a gyermekek mozgásfejlesztése. Felmérésre kerül a gyermekek fejlesztési lehetősége a Pedagógiai Szakszolgálat közreműködésével.

Tervezik a legkisebbek udvarának és csoportszobájának megújítását korszerű fejlesztő eszközökkel és játékokkal.

Tervezték és 2017. évtől megvalósították 1 fő logopédus és 1 fő konduktor foglalkoztatását, akik heti 1-1 órában segítik a korai fejlesztést. Ez a szolgáltatás hozzájárul a gyermekek fejlődéséhez és a problémák korai felismeréséhez.

6.2. Gyermejjóléti szolgáltatás (Orosháza, Hajnal u 1.)

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését és az utógondozást.

Speciális feladatai az utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat. Részt vesznek a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a „2.4. Családsegítés” részben már taglalt Orosházi Kistérség Egyesített Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának családsegítő munkatársai és esetmenedzserei végzik el.

Az intézmény működési engedélye határozatlan idejű.

Orosházi feladatellátásra 7,5 családsegítő munkatárs és 3,5 esetmenedzsert jut. Tevékenységüket jogász, gyermek- és felnőtt klinikai szakpszichológus, gyermeknevelési- és pénzügyi tanácsadó segíti.

Kiemelt fontossággal foglalkoznak a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok problémáival, személyiségfejlesztésükkel, az esélyegyenlőségük biztosításának és társadalmi beilleszkedésüknek elősegítésével. Az intézmény minden évben megszervezi és levezényli a szünidei gyermekétkeztetést. Megvalósítja a hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatását.

Az intézmény feladatai közé tartozik a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és tevékenységének összehangolása.

Alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai:

S. sz.	A veszélyeztetettség főbb okai	Kezelt problémák száma		Ellátott gyermekek a fő probléma szerint	
		2015	2016	2015	2016
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	121	118	54	73
2	Gyermeknevelési	64	77	4	48
3	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	20	12	12	12
4	Magatartászavar, teljesítményszavar	40	13	10	13
5	Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülő-gyermek közti)	53	47	20	33
6	Szülők vagy család életvitele	99	85	40	52
7	Szülői elhanyagolás	52	18	22	18
8	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	42	14	13	14
9	Fogyatékoság, retardáció	8	4	8	4
10	Összesen	499	388	183	267

(Forrás: 2015. és 2016. évi gyermekvédelmi beszámoló K.t.-ülésen)

A táblázat adataiból az látszik, hogy 2016. évre nőtt a gyermekek körében a veszélyeztetettség felderítése és a több gyermekre kevesebb esetszám jutott. A családgondozók munkája hatékonyabbnak bizonyult.

Az intézmény évente kötelező jelleggel megszervezi a gyermekvédelmi tanácskozást szakemberek részvételével. A 2016. évi tanácskozáson megfogalmaztak néhány olyan javaslatot, amelyek emelhetik a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát:

- kiadványok, dokumentumok, elektromos hírlevél megjelentetése,
- szülők klubjának létrehozása óvodákban, iskolákban, hogy a szülők nevelési képességeit fejlesszék,
- nehéz helyzetű gyermekek részesüljenek kirándulási lehetőségekben,
- minden oktatási intézményben megfelelő óraszámokban alkalmazzanak iskolapszichológust a magatartásproblémák visszaszorítására.

6.3. Családok átmeneti otthona (Orosháza, Mikszáth K. u. 2.)

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől. Az intézmény a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve közreműködik az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében. Az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.

Orosházán e szolgáltatást a *Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális – és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthona* nyújtja a rászoruló családoknak. Működési engedélye határozatlan időre szól.

A felülvizsgálati időszak kezdetén és azt megelőzően az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján fogadták be az ellátottakat. Ez a megállapodás 2016. évben felülvizsgálatra került és megszűnt, mivel Orosházán a lakosságszám csökkenése miatt ez a szolgáltatás már nem kötelező jellegű. Ennek ellenére az intézmény orosházi rászoruló családokat is befogad. Az önkormányzat 2016. évben 225 000,-Ft vissza nem térítendő támogatás nyújtásával honorálta a szolgáltatást.

2015. évben 5 orosházi család (6 felnőtt, 17 gyermek), 2016. évben 4 orosházi család (7 felnőtt, 12 gyermek) kért átmeneti lakhatást.

VI.

Tennivalók a jövőben - az V. fejezetben foglalt feladatok összefoglalása Az Önkormányzat és az Egységes Szociális Központ szintjén jelentkező szabályozási és ellátás-fejlesztési feladatok, elképzelések

1. Az Önkormányzat jogszabályalkotó tevékenységét érintő feladatok

A társadalmi, gazdasági környezet folyamatos változása érinti a szociálpolitikát, amelynek következménye a Szt., Gyvt. és más szociális központi jogszabályok gyakori módosítása. A módosítások általában szükségessé teszik a helyi önkormányzat ide vonatkozó végrehajtási rendeleteinek a felülvizsgálatát és módosítását. Továbbá figyelemmel kell kísérni, hogy a rendeletben foglalt feltételek megfelelően szolgálják-e a segélyezési célt és elérik-e a rászorult személyeket. Ez a feladat az alábbi tárgyakban alkotott önkormányzati rendeleteket érinti:

- a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások,
- a szociális szolgáltatások,
- a gyermekek ellátása,
- a nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díja,
- egyes szociális ellátások feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása.

A szabályozás körében felsorolt feladatokat értelemszerűen a mindenkori szükség és lehetőség szerint mutatkozó határidőben kell ütemezni és megoldani.

2. Az Önkormányzat intézményfenntartó tevékenységét érintő, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti intézmények szintjén jelentkező feladatok

2.1. Platán Idősek Otthona (Orosháza, Teréz u. 14.)

Megoldandó problémák, feladatok:

- épület vízvezetékrendszerének és elektromos hálózatának felújítása,
- nyílászárók cseréje,
- épület külső vakolása és szigetelése,
- mosodai helyiség korszerűsítése, bővítése,
- főzőkonyha teljes felújítása.
-

Helyiség kialakítási igények:

- közösségi helyiségek: imaszoba, tornaszoba, tévésobák, társalgók látogatók fogadására,
- fizioterápiás helyiség.

A kölcsönös elfogadás jegyében létre kívánják hozni a demens ellátottak hozzátartozóiból álló csoportot, amely találkozók alkalmával ismereteket szerezne a betegségről és a tagok eszmecseréje is hozzájárulna a betegség elfogadásához.

A folyamatos ismeretszerzés az ellátottak egy részének igénye. Középiskolásokat és a tanulni vágyó időseket az Idősek Akadémiája hozná össze.

Generációk elfogadását, egymás jobb megismerését szolgálná, ha az ellátottak közül ellátogatnának óvodákba mesemondás és a népi hagyományok megismertetése céljából.

A felújítások, beruházások megoldásához a forrásbiztosítás legcélszerűbb módja a pályázási lehetőség kihasználása. Ezért az ilyen célú pályázatfigyelést folyamatossá kell tenni, és az adandó lehetőség esetén a fenntartónak és az intézménynek egyeztetnie és döntenie kell. Hasznosítható továbbá az új ellátottaktól befolyó belépési hozzájárulás, illetve az esetleges adományok.

A Platán Idősek Otthona és a Szolgáltató Egység végleges kiváltása érdekében az önkormányzatnak keresnie kell a lehetőséget egy teljesen új, a kor követelményeinek megfelelő telephely létrehozására.

2.2. Ezüst Fenyő Idősek Otthona (Orosháza, Táncsics u. 8.)

Megoldandó problémák, feladatok:

- főbejárat előtetőjének engedélyeztetése,
- központi fürdők átalakítása fürdetőszékes, zuhanyrendszerű megoldással

Eszközигények:

- lakószobák fürdőjében falra szerelhető fürdőszékek és mobil kapaszkodók,
- hidraulikus fürdetőszék,
- fénymásológép beszerzése.

A szolgáltatás színvonalát javítaná főállású mozgásterapeuta, gyógytornász alkalmazása.

A hibák, hiányosságok megoldásához ugyancsak pályázati lehetőségeket kellene felkutatni és igénybe venni. Hasznosítható az új ellátottaktól befolyó belépési hozzájárulás, illetve az esetleges adományok.

2.3. Idősek klubjai

Nyertes TOP-os pályázati forrásból megoldódik: nemenkénti mosdók kialakítása, nyílászáró csere, fűtőkorszerűsítés, épületek szigetelése és vakolása, akadálymentesítés. Ingóságok tekintetében megcélzották néhány bútor beszerzését.

2.4. Harmónia és Fordulat Klub (Orosháza, Kettőssánc tér 10.)

Változatlanul cél a jövőt tekintve a még szélesebb körű ismertség, a célcsoportba tartozó személyek további bevonása, motiválás az egészségügyi ellátás igénybe vételére, a szociális kompetencia javítása, a stigmatizáció csökkentése, sikeresen működtetni a fejlesztő foglalkoztatást, megfelelő kompetenciák esetén segítség a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésben, folyamatos küzdés a társadalmi befogadásért. Cél a szenvedélybetegek ellátása terén, hogy sikerüljön megközelíteni a teljes kihasználtságot.

A következő dologi feltételek javítása szükséges: nyílászárók cseréje, épület falszigetelése, épület külső festése.

2.5. Vadvirág Esély Klub (Orosháza, Október 6. u. 39.)

A jelenlegi eredmények fenntartása mellett további célkitűzés az integráció szélesítése: a hagyományos, bevált rendezvényeken közös részvétel és fellépés a helyi iskolák tanulóival. A dologi feltételek terén a nyílászárók cseréje lenne indokolt.

2.6. Fejlesztő foglalkoztatás (Orosháza, Október 6. u. 39.)

Jövőbeli terv, hogy a fejlesztő foglalkoztatás feltételeit sikerüljön folyamatosan, maradéktalanul biztosítani és a foglalkoztatási igényt minél több ellátott esetében kielégíteni a szociális foglalkoztatáshoz hasonló eredményességgel.

Ennek feltétele, hogy ehhez az állam továbbra is 100 %-ban nyújtson támogatást. Változatlanul cél az előállított termékek vevőkörének bővítése a magasabb bevétel elérésének érdekében.

2.7. Tanyagondnoki szolgálat (Orosháza, Iglói u. 7.)

A mára kialakult tendenciát továbbra is fenn kell tartani és minél több külterületi lakost el kell érni a szolgáltatás megismertetése és elfogadtatása érdekében. Ezen keresztül lehetséges további szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal megismertetni és kapcsolatba hozni a külterületen élőket, melyek eredményeként kompenzálódhatnak a földrajzi helyzetükből adódó hátrányok.

2.8. Hajléktalanok ellátása (Orosháza, Szabó D. u. 1.)

A hajléktalanokat ellátó intézményben a dologi feltételeket próbálják tovább javítani és gazdagítani a jövőben is. Kihasználják a pályázati lehetőségeket. A dolgozók számára tervezik minél több konferencián és képzésen való részvételt. Az ellátottakkal való foglalkozás és az esetkezelések jó irányait, a bevált programszervezéseket a továbbiakban is fenn kívánják tartani. Javítani igyekeznek az átmeneti szálló kihasználtsági mutatóját.

Forrása pályázat vagy adomány.

2.9. Kisharang Bölcsőde (Orosháza, Zöldfa u. 8-10.)

A szakmai színvonal biztosítása érdekében a bevált, gazdag programkínálatát a Kisharang Bölcsőde meg kívánja tartani: folytatják a „baba-angolt”, havonta a bábszínházat, kiemelt a gyermekek mozgásfejlesztése.

Felmérésre kerül a gyermekek fejlesztési lehetősége a Pedagógiai Szakszolgálat közreműködésével. A személyi feltételek tekintetében heti rendszerességgel kívánnak foglalkoztatni logopédust és konduktort a korai fejlesztés segítésére.

Tervezik a legkisebbek udvarának és csoportszobájának megújítását korszerű fejlesztő eszközökkel és játékokkal.

2.10. Szociális étkeztetés

A szociális étkeztetésben cél:

- az ellátottak egészségi állapotához igazodó speciális étkeztetés biztosítása igény és lehetőség szerint,
- a központi jogszabályokból és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaiból következő normák betartásával készült ételek előállítás.

3. Szociális szolgáltatás bővítése

Bölcsődei ellátás kapacitásbővítése

Az önkormányzat 2016. évben további igények kielégítése céljából TOP-os pályázatot nyújtott be a Könd utcai óvodában 24 férőhelyes, 2 csoportszobából álló bölcsődei részleg létrehozására. A pályázat nyert, ezért a cél a projekt sikeres megvalósítása.

4. A VI. fejezetben foglalt feladatok prioritás szerinti összefoglalása

A Konceptió következő felülvizsgálatáig prioritást élvező feladatok:

4.1. A Konceptió VI/1. pontjában felsorolt szociális és gyermekvédelmi tárgyú rendeletek folyamatos figyelemmel kísérése és aktualizálása.

4.2. Az ESZK fenntartása és működőképességének megőrzése, az ellátási színvonal növelése az adódó lehetőségek kihasználásával.

4.3. A pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése és a részvétel mérlegelése a Konceptió VI/2. pontjában felsorolt elavult, hibás dologi feltételek javítása, korszerűsítése, a hiányzók pótlása, illetve megteremtése érdekében.

4.4. Forrásteremtés a VI/2.2. pontban leírt mozgásterapeuta és gyógytornász szakemberek főállásban történő alkalmazásához.

4.5 Kapacitásbővítés a bölcsődei ellátásban, a projekt sikeres megvalósítása.

VII.

Befejezés, egyéb információk

Az Szt. módosítása következtében a szociális szolgáltatástervezési koncepciókra vonatkozó rendelkezések többsége hatályon kívül lett helyezve, ezért megszűnt a kötelező tartalom, a kétévenkénti felülvizsgálat kötelezettsége, az előzetes véleményezés kötelező jellege az intézményvezetők és a nemzetiségi önkormányzatok részéről.

Az új jogszabályi környezetben ezért a Konceptió jelenlegi tartalmát a korábbi koncepciók szerkezete és tartalmi elemei, az azokban közölt, felülvizsgált és még mindig megvalósításra váró feladatok, a részben vagy egészében megvalósított korábbi tartalmak helyét elfoglaló új feladatok és új információk határozzák meg.

A Konceptió felülvizsgálata során a hivatkozott forrásokon túl felhasználásra kerültek: Helyi Esélyegyenlőségi Program, az ESZK évenkénti képviselő-testületi beszámoló, az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda ESZK-ellenőrzésekről szóló tájékoztató, az ESZK telephelyeinek szakmai programjai, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolók.

Felhasznált jogszabályok:

- Magyarország Alaptörvénye
 - A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a végrehajtására megalkotott központi jogszabályok
 - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a végrehajtására megalkotott központi jogszabályok
 - Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
 - Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény
- Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének alábbi rendeletei:*
- A pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet

- A szociális szolgáltatásokról szóló 10/2015. (III.31.) önkormányzati rendelet
- A gyermekek ellátásáról szóló 9/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények étkezési térítési díjáról szóló 8/2016. (IV.29.) önkormányzati rendelet
- Az egyes szociális ellátások feltételeként a lakókörnyezet rendezettségének biztosításáról szóló 2/2012. (II.06.) önkormányzati rendelet
- Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti intézmény által nyújtott szociális szolgáltatásokról szóló 7/2016. (IV.14.) önkormányzati rendelet

A koncepció felülvizsgálatát segítette: helyzetértékelésével, a szociális szolgáltatások fejlesztési és bővítési elképzeléseivel, adatszolgáltatással Bogárné Kiss Ildikó ESZK-igazgató, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatára vonatkozásában Halustyik Éva megbízott intézményvezető és Fazekasné Nagy Éva kistérségi referens